

*50PLUS 'OMDAT HET **BETER** MOET'*

Vastgesteld door Hoofdbestuur September 2021

Opgesteld door Ellen Verkoelen, Clemens Otto, Humphrey Martherus, Bennie van Est, Roy Hofwijks

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

INHOUDSOPGAVE

Speerpunten (Publieksversie 50PLUS)	03
SAMENVATTING 50PLUS standpunten (50PLUS zet in op)	07
Hoofdstuk 1 Voor ouderen van nu en morgen	20
Hoofdstuk 2 Ouderenbeleid een eigen portefeuille met voldoende geld	23
Hoofdstuk 3 Zorg & Welzijn	26
Hoofdstuk 4 Economie & Midden en Klein bedrijf (MKB) & Toerisme	30
Hoofdstuk 5 Werk & Werkloosheid	32
Hoofdstuk 6 Inkomen & Koopkracht	34
Hoofdstuk 7 Armoede, Schulden & Eenzaamheid	38
Hoofdstuk 8 Vrijwilligers	42
Hoofdstuk 9 Wonen & Bouwen	43
Hoofdstuk 10 Verkeer & Bereikbaarheid	45
Hoofdstuk 11 Veiligheid & Vrijheid	49
Hoofdstuk 12 Onderwijs & Laaggeletterdheid	54
Hoofdstuk 13 Milieu, Natuur, Duurzaamheid & Energie	59
Hoofdstuk 14 Cultuur, Sport & Recreatie	63
Hoofdstuk 15 Bestuur & Financiën	65

SPEERPUNTEN (Publieksversie 50PLUS)

*Voor individuele vrijheid
Voor sociale rechtvaardigheid
Voor maatschappelijke verantwoordelijkheid*

HIERONDER STAAN ONZE PRIORITAIRE 50PLUS STANDPUNTEN

OUDERENBELEID	EIGEN PORTEFEUILLE MET VOLDOENDE GELD
ZORG	GOED EN BETAALBAAR VOOR IEDEREEN
WONEN	BETAALBAAR EN AANGEPAST
VEILIGHEID	POLITIE DICHTBIJ EN BEREIKBAAR
ARMOEDE	STOP DE TWEEDELING
WERKGELEGENHEID	WERK VOOR IEDEREEN
INKOMEN & KOOPKRACHT	VOLDOENDE EN GEGARANDEERD VOOR IEDEREEN
LEEFKLIMAAT	HAALBAAR, BETAALBAAR EN UITVOERBAAR
VERTROUWEN	TERUGBRENGEN IN DE POLITIEK
FINANCIEN	DEUGDELIJK EN LET OP DE KLEINTJES

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

OUDERENBELEID: EIGEN PORTEFEUILLE MET VOLDOENDE GELD

Ouderen zijn zeer vitaal en mogen niet het sluitstuk van de samenleving worden. 50PLUS zet in op de betrokkenheid voor en van senioren. De participerende senior in de samenleving draagt met zijn of haar kennis & ervaring bij aan een betere toekomst voor inwoners van nu en van later. Senioren zijn zich daar als geen ander van bewust en investeren graag en met veel liefde en betrokkenheid in de toekomst van hun kinderen en vooral ook kleinkinderen. 50PLUS wil dat er een aparte portefeuille 'Ouderenbeleid' (inclusief wethouder) komt met daarbij ook geld beschikbaar in de begroting om serieus invulling te kunnen geven aan deze portefeuille.

ZORG: GOED EN BETAALBAAR VOOR IEDEREEN

50PLUS is tégen bezuinigingen op zorg. Geld bedoeld voor zorg blijft geld voor de zorg. Wij kiezen voor aanbestedingen voor een langere termijn, dit geeft meer zekerheid voor iedereen. Daarnaast willen wij meer betrokkenheid van mantelzorgers bij de 'keukentafelgesprekken' en meer ondersteuning voor mantelzorgers.

WONEN: BETAALBAAR EN AANGEPAST

50PLUS zet in op betaalbare én voldoende én aangepaste (huur)woningen op maat voor iedereen. Wij kiezen ervoor dat senioren zo lang mogelijk zelfstandig in de vertrouwde woonomgeving kunnen blijven wonen maar dat er wel seniorenwoningen gebouwd worden als tussenstap op weg naar het verpleegtehuis/verzorgingstehuis. Dit ontlast een overspannen woningmarkt.

VEILIGHEID: DE POLITIE DICHTBIJ EN BEREIKBAAR

50PLUS zet in op een veilige leefomgeving voor jong en oud door de keiharde aanpak van straatroven, overlast, inbraken en steek- en schietpartijen. Wij kiezen voor blauw dicht bij de mensen door wijk/buurtagenten/buurtBOA's en inzet stadswachten en voor meer politiebureaus in de wijken. De pakkans moet vergroot worden door meer cameratoezicht.

ARMOEDE: STOP DE TWEEDELING

50PLUS zet in op het actief bestrijden van armoede onder alle inwoners van Nederland. Ook staat 50PLUS voor een laagdrempelige en niet complexe aanpak van de schuldhulpverlening.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Wij zetten in op een respectvolle behandeling van mensen met een bijstandsuitkering want een uitkering is een recht en geen gunst. Ook de voedselbanken verdienen onze steun op financieel vlak, qua huisvesting en qua privacy.

WERKGELEGENHEID: WERK VOOR IEDEREEN

50PLUS wil een krachtig gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid met extra aandacht om ouderen weer aan een baan te helpen via een ouderenambassadeur. Wij kiezen voor banen voor jong en oud met uitzicht op een vast contract! 50PLUS zet in op het bestrijden van alle vormen van discriminatie waaronder leeftijdsdiscriminatie van ouderen bij bijvoorbeeld werk. 50PLUS wil inzet van een ambassadeur Ouderenwerkloosheid die zich bezighoudt om de arbeidsparticipatie en arbeidsmarktpositie van ouderen te verbeteren.

INKOMEN & KOOPKRACHT: VOLDOENDE EN GEGARANDEERD VOOR IEDEREEN

50PLUS staat voor een samenleving waarin iedereen tot op hoge leeftijd mee moet kunnen blijven doen. Dat kan alleen als je een inkomen hebt dat je in staat stelt dat ook te doen. De sociale uitkeringen waaronder de AOW staan politiek steeds meer onder druk en dat moet anders. Het recht op een geïndexeerde oudedagsvoorziening is een grondrecht.

LEEFKLIMAAT: HAALBAAR, BETAALBAAR EN UITVOERBAAR

50PLUS vindt dat we rekening moeten houden met de toekomstige generaties als het om het klimaat en onze leefomgeving gaat. Het zijn onze kinderen en kleinkinderen aan wie wij deze wereld zo mooi mogelijk willen doorgeven. 50PLUS wil de kosten van de klimaatplannen eerlijk en naar draagkracht verdelen en ook een goede verdeling van de kosten tussen bedrijven en inwoners realiseren. 50PLUS zet in op een schone stad door het verbeteren van de lucht- en waterkwaliteit en door het verminderen van zwerfafval in de stad. Wij kiezen voor het vergroenen van wijken door extra bomen en beplanting die vogels en vlinders aantrekken. 50PLUS kiest voor stadstuinen en stadslandbouw op daken en op verloren stukjes grond.

VERTROUWEN: TERUGBRENGEN IN DE POLITIEK

De inwoner heeft weinig tot geen vertrouwen in de politiek op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. Dit verloren vertrouwen is veroorzaakt door het slechte voorbeeldgedrag van de politiek, door de vele politieke schandalen en door het geen aandacht hebben voor de minderheden in de samenleving. 50PLUS wil dat de burgerparticipatie omgezet wordt naar burgerzeggenschap. Ook wil 50PLUS lokaal bindende referenda invoeren. Tenslotte wil

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

50PLUS dat het in de politiek ingevoerde dualisme in 2002 en die anno 2021 aan de lopende band met voeten getreden wordt, opnieuw scherp en duidelijk gehanteerd gaat worden.

FINANCIEN: DEUGDELIJK EN LET OP DE KLEINTJES

Het begrotingsbeleid is dienend aan het bereiken van een welvarende samenleving. 50PLUS vindt dat tegenvallers binnen de begroting moeten worden opgevangen echter zonder dat dit de dienstverlening aan bewoners en bedrijven mag aantasten. 50PLUS staat voor een deugdelijk financieel beleid, let op de kleintjes waarin megalomane prestigeprojecten geen voorkeur krijgen.

EN VOORTS IS 50PLUS VAN MENING DAT OUDEREN ZEER VITAAL ZIJN, HET CEMENT VAN DE SAMENLEVING ZIJN EN BIJDRAGEN AAN EEN SAAMHORIGE EN LEEFBARE OMGEVING.

SAMENVATTING 50PLUS STANDPUNTEN (50PLUS zet in op)

ZORG & WELZIEN

- Geld dat voor zorg bestemd is blijft ook voor zorg beschikbaar
- Uitwassen van de marktwerking in de zorg terugdraaien
- Winstuitkering door zorgverzekeraars stoppen
- Basiszorg en zorguren op de huidige situatie behouden
- Aanbestedingen voor een lange termijn, dit geeft meer zekerheid voor de cliënten en de zorgmedewerkers
- Betrokkenheid van mantelzorgers bij de 'keukentafelgesprekken'. Zij mogen niet overbelast raken
- Gekwalificeerde thuiszorgmedewerkers met een goede signaleerfunctie
- Spoedeisende zorg die 7 dagen per week beschikbaar is, ook bv. huisartsen en poliklinieken moeten toewerken om 7 dagen per week geopend te zijn. De gemeente gaat dit actief stimuleren
- Blijvende inzet op het programma Veilig Thuis, met ook veel aandacht voor Ouderenmishandeling
- Thuiszorg- en wijkverplegingsorganisaties met een goed personeelsbeleid: fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden qua inkomen en zekerheid
- De gemeente moet streven naar kwalitatieve goede thuiszorg, mantelzorgondersteuning, en dagbesteding, waarbij verschillen in uitvoering WMO met (beter presterende) omliggende gemeenten worden weggewerkt
- Goede mantelzorg-initiatieven om samen te wonen gaat de gemeente ondersteunen en eventuele belemmeringen worden vanuit de gemeente weggenomen (woondossier)
- Ondersteuning van het initiatief voor een gemeentelijke Zorgpolis
- Stimuleren gezonde voeding en gezonde leefstijl
- Een menswaardig bestaan voor bewoners van verpleeghuizen, met meer aandacht en meer activiteiten
- Openhouden en uitbreiden van alle verzorgingshuizen, die na de kaalslag nog open zijn
- Gemeentelijk basispakket voor thuiszorg, mantelzorgondersteuning en dagbesteding
- Ondersteuning mantelzorg welke deel uit gaat maken van een gemeentelijk basispakket
- Registratie van mantelzorgers, zodat financiële en andere maatregelen ter ondersteuning en waardering van de mantelzorgers uitgewerkt kunnen worden
- Toegankelijker maken van de wijkteams
- Eenduidig registratiesysteem bij de wijkteams

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Verplichte samenwerking binnen de wijkteams
 - Integrale oplossingen voor (complexe) hulpvragen
 - Centraal stellen van de belangen van de hulpvrager
 - Deskundigen met doorzettingsmacht achter het loket van de Vraagwijzer
 - Stimuleren dat inwoners invloed hebben op de wijkteams (door een wijkplan op te stellen)
 - Stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor andere vormen van personenvervoer door zorginstellingen
 - Steun voor de visie dat bewoners zelf hun eigen buurtaccommodatie mogen runnen
 - Runnen van buurtaccommodaties haalbaar maken voor vrijwilligers
 - Vereenvoudigen van de mogelijkheden om subsidie aan te vragen
 - In verband met continuïteit andere cyclus van subsidie-aanvragen hanteren zodat zo vroeg mogelijk duidelijkheid is over de beschikbare hoeveelheid subsidie voor het volgende jaar
 - Inzet van meer betaalde professionele krachten
 - Activiteiten om ouderen en jongeren meer en langer te laten bewegen/sporten stimuleren en ondersteunen

ECONOMIE & MIDDEN EN KLEIN BEDRIJF (MKB) & TOERISME

- Versterken van de economische bedrijvigheid en maatschappelijke innovaties;
- Aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven ten behoeve van de lokale werkgelegenheid
- Samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs en onderzoeksorganisaties
- Ruimhartige en effectieve ondersteuning aan het MKB en ZZP-ers die hebben geleden onder de Coronacrisis
- Investeren in lokale, regionale en internationale economische relatienetwerken;
- Promotie van toerisme en cultuur in de regio
- Profileren als toeristische stad binnen de grenzen van de leefbaarheid voor de inwoners
- Creëren van betere toeristische verbindingen tussen de Randstad en regionale toeristenpleisterplaatsen.
- Vormen regionaal arbeidsmarktbeleid inclusief stimuleringspakket voor werkloze 50plussers
- Stimuleren van de lokale circulaire economie waar duurzaamheid, innovatie, energiezuinigheid, en milieuvriendelijkheid centraal staan
- Extra impulsen aan de lokale economie en arbeidsmarkt geven
- Binnenhalen van kennisintensieve en andere 'schone' bedrijven
- Innovatieve veranderingen in de economie -daar waar noodzakelijk- te faciliteren
- Verbetering vestigingsklimaat voor bedrijven en dienstverlening aan het bedrijfsleven

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's
 - Herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties en winkelgebieden
 - Duurzame grondexploitatie van bedrijventerreinen
 - Gerichte ondersteuning in de land- en tuinbouw en veeteelt
 - Stimuleren van startende ondernemers
 - Verbindingen leggen tussen bedrijven en het onderwijs
 - Transformatie van bedrijfslocaties en winkelpanden naar seniorenwoningen
 - Verpauperingsboete op leegstand van bedrijfslocaties en winkelpanden
 - Regeldruk moet goed tegen het licht worden gehouden en vereenvoudigd (minder & slimmer)
 - Vergunningen worden zo nodig stevig gehandhaafd voor de veiligheid en ter voorkoming van overlast (voor omwonenden en omgeving) en/of het belasten van het milieu
 - Bevorderen van de aangiftebereidheid van ondernemers door het aangifteproces te vereenvoudigen en de pakkans van (winkel-)dieven te vergroten. Een verbod op de rooftas of andere instrumenten van het inbrekersgilde in de plaatselijke verordening helpt hierbij

WERK & WERKLOOSHEID

- Krachtig gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid met extra aandacht en beleid om ouderen weer aan een baan te helpen
- Banen met uitzicht op een vast contract
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor ouderen
- Gemeente die het goede voorbeeld geeft door ouderen volop kansen te geven in gemeentelijke banen (positief ouderenbeleid)
- Een stimuleringspakket om oudere werknemers aan het werk te krijgen en te houden, waarbij het opleiden van nieuwe werknemers door oudere en ervaren werknemers (tandembanen) aandacht krijgt
- Toepassen van het Social Return-principe ook voor ouderen zodat bij aanbestedingen en opdrachten van de gemeente deze doelgroep daarbij echte kansen op een vaste baan krijgt
- MKB en het toenemend aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers), die de basis van onze economie zijn. Deze ondernemende mensen verdienen meer steun, bescherming en hulp van de overheid
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor 45plussers
- Meer maatwerk in de begeleiding van werkzoekenden
- Geen zinloze grote hoeveelheden verplichte sollicitaties meer schrijven

INKOMEN & KOOPKRACHT

- Verhoging van het besteedbaar inkomen van mensen in de Bijstand, zonder dat dit invloed heeft op het krijgen van toeslagen
- Uitkeringen voor oudere werklozen (IOAW, IOW en IOAZ) blijven onaangetast, toegankelijk en lopen door tot de pensioengerechtigde leeftijd
- Wettelijk minimumloon verhogen en elk jaar indexeren, waardoor ook de daaraan gekoppelde uitkeringen (waaronder de AOW) geïndexeerd worden
- Laat tijdstip inkomsten van de bijstand gelijklopen met de gemeentelijke kosten zoals huur, afvalstoffenheffing en dergelijke
- Stop met eigen risico bij gemeentelijke zorgverzekeringen
- Experimenten met het vereenvoudigen van de belastingheffing in overeenstemming met het 50PLUS belastingplan
- Alle gemeentelijke inwoners krijgen weer AOW vanaf 65 jaar
- Vanuit de gemeente druk zetten op het Rijk om de indexatie van pensioenen te hervatten
- Herstelbetaling voor onnodig gemiste indexatie 2008 – 2020

ARMOEDE, SCHULDEN & EENZAAMHEID

- Benaderen van armere inwoners op een motiverende manier (training in vaardigheden, kleine, behapbare doelen stellen)
- Aanstellen van een gemeentelijke armoederegisseur
- Participatiemogelijkheden voor kinderen uit arme gezinnen
- Gemeente die armoede bestrijdt door minimavoorzieningen aan te bieden aan burgers met een inkomen tot 120% van het sociale minimum
- Gemeente die proactief haar bewoners op de hoogte stelt van de mogelijkheden die er zijn qua minimavoorzieningen
- Dak- en thuislozen hebben recht op steun en hulp van de gemeente. Het gebruik van een postadres bij familie of vrienden mag niet door de gemeente ontmoedigd of geweigerd worden
- Automatische kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen (afvalstoffen ed) voor mensen onder de armoedegrens
- Kortingen op musea, sportclubs voor mensen onder de armoedegrens
- Gratis kortingspas voor alle uitkeringsgerechtigden
- Borgen van de privacy van voedselbankgebruikers
- Goede huisvesting voor voedselbanken
- Bijdragen aan het financieel in dienst kunnen nemen van werknemers van voedselbanken

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Ruim voldoende, gezond, gevarieerd en veilig voedsel voor de voedselbanken
 - Ingrijpen op het verdienmodel bij de schuldenproblematiek
 - Laagdrempelige en niet complexe aanvraag voor schuldhulpverlening
 - Schuldhulpverlening zonder wachttijden, dit voorkomt verergering van het probleem
 - Gemeente die proactief is in het bekend maken van deze hulpvoorziening
 - Schuldhulpverlening die maatwerk levert
 - Zorg voor vroege signalering in de schuldhulpverlening
 - Kosten van de schuldhulpverlening mogen niet hoger zijn dan het bedrag van de schulden
 - Laat uitbetaling inkomsten van de bijstand gelijklopen met de betaling gemeentelijke kosten zoals huur, afvalstoffenheffing en dergelijke
 - Stop met eigen risico bij gemeentelijke zorgverzekeringen
 - Maak Openbaar Vervoer voor mensen die leven onder de armoedegrens gratis
 - Oproep aan alle inwoners om meer om te zien naar elkaar met een publiciteitscampagne en dialogen in de wijken
 - Ondersteunen van bewonersinitiatieven die iets aan het probleem doen door en via (Lief en Leedstraten, Huizen van de Wijk, inzet van welzijnswerk)
 - Voortzetten aanbod van trainingen aan actieve bewoners om eenzaamheid te herkennen via huisbezoeken aan 75plussers
 - Een 'aandachtsfunctionaris' voor geïsoleerde senioren in de wijkteams, gesteund door ervaringsdeskundigen en 'mensen die begaan zijn met mensen'
 - Samenwerken op wijkniveau van professionele instellingen, ook met actieve bewoners
 - Inzetten op eenzaamheidsbestrijding door activiteiten buiten huis te ontwikkelen (markten, buurthuis, verenigingen stimuleren, vrijwilligerswerk, etc etc)

VRIJWILLIGERS

- Maatschappelijke waardering en ondersteuning van vrijwilligers
- Geen verdringing /banenverlies door inzet van vrijwilligers
- Maximumbedrag onbelast zijn van vrijwilligersvergoedingen
- Regelgeving mag geen beperking zijn voor vrijwilligers en vrijwilligerswerk
- Gratis aan te vragen Verklaring over gedrag (VOG) ten behoeve van vrijwilligerswerk

WONEN & BOUWEN

- Op de behoeften van de inwoners afgestemde betaalbare woningvoorraad
- Lokale regels voor het bouwen moeten waar nodig zodanig worden aangepast dat er meer leeftijdsbestendig en energiezuinig wordt gebouwd

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Met de stijgende woningwaarde van eigen woningbezit en de hogere belastingdruk die daaruit voortkomt moet de Onroerende Zaak Belasting (OZB) beteugeld worden en mag zeker niet verder stijgen
 - Gemengde wijken, rekening houdende met de diverse groepen inwoners; gezinnen met kinderen, ouderen, gehandicapten, studenten, starters, allochtone inwoners ed.
 - Geschikte en toegankelijke woningen voor ouderen en gehandicapten
 - Aanpassen van de huidige woningen van ouderen zodat ouderen in hun vertrouwde huis en buurt kunnen blijven wonen
 - Leefstijdsbestendige, voor ouderen en gehandicapten toegankelijke en energiezuinige nieuwbouw
 - Actieplan Ouderenhuisvesting naar analogie van het bewezen effectieve Landelijke Actieplan Studentenhuisvesting (LAS)
 - Woningbouwcoöperaties zorgen voor voldoende betaalbare huurwoningen voor ouderen en die hun woningvoorraad adequaat onderhouden met extra aandacht voor energiezuinig maken van de huurwoningen
 - Woningbouwcoöperaties met huren van ten hoogste 70% van de maximale huurprijs
 - Kleinere en meer betrokken woningcorporaties
 - Prestatieafspraken openbaar uitonderhandelen en prestatieafspraken meer bindend laten zijn
 - Zorgen dat studentenhuisvesting aan banden gelegd wordt in reguliere woonbuurten
 - Nieuwe woonconcepten van inwoners toelaten
 - Integrale woon- en zorgvisie voor wijken
 - Familiehuisen, waar drie generaties van een familie met elkaar samenwonen, worden fiscaal gestimuleerd
 - Klus- en huurwoningen tegen lage huren voor starters en andere groepen inwoners
 - Samenwerking tussen zorgverzekeraars en woningcorporaties centraal stellen bij seniorenhuisvesting
 - Doorontwikkelen van leegstaande winkel, kantoor en bedrijfspanden tot sociale huurwoningen (herstructureren en transformeren)

VERKEER & BEREIKBAARHEID

- Aantrekkelijke parkeermogelijkheden voor inwoners en omwonenden uit de regio maar ook voor toeristen en bezoekers van de stad
- Parkeerontheffingen voor zorgverleners, mantelzorgers en vrijwilligers
- Parkeervoorzieningen tegen minimale kosten op zondag voor mantelzorgers en familie van senioren
- Zorgen voor voldoende parkeerfaciliteiten voor (leen)fietsen, scooters en brom- en snorfietsen

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Gratis of gereduceerd tarief voor mensen met een beperking, die in het bezit zijn van een invalidenparkeerkaart
 - Het bestemmen van de inkomsten uit betaald parkeren voor veilig verkeer en parkeervoorzieningen
 - Bewoners betrekken bij het zoeken naar oplossingen als er overlast ontstaat wegens het vermijden van betaald parkeren
 - Stringente handhaving van wild geparkeerde fietsen en scooters
 - Parkeerbeleid gericht op het terugdringen van zoekend autoverkeer ter verbetering van de luchtkwaliteit.
 - Parkeervoorzieningen voor familie en mantelzorgers tegen minimale kosten om eenzaamheid te voorkomen
 - Voldoende invalide parkeerplaatsen
 - Infrastructuur aanpassen op nieuwe vervoersopties om de veiligheid te bevorderen
 - Scooters waar mogelijk van het fietspad af
 - Inventarisatie van verkeersgevaarlijke (kruis)punten voor fietsers binnen de gemeente, opheffing van deze gevaarlijke situaties of verbetering daarvan, veiliger maken al dan niet zelfstandig als gemeente of door samenwerking met de (mede)verantwoordelijke provincie
 - Prioriteit laten bepalen door het STOP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Personenauto)
 - Goede bereikbaarheid en veiligheid van trottoirs, dus voorkomen van obstakels
 - Uniforme regels bij rotondes
 - Voorkomen van sluipverkeer door woonwijken
 - Stevig handhavingsbeleid tegen diefstal, vernieling en misbruik van scootmobielen
 - Gemeente creëert een autoluwe binnenstad wat goed is voor de luchtkwaliteit, de verkeersveiligheid en de verblijfskwaliteit maar geeft wel ontheffingen voor mindervaliden en ouderen
 - In de gemeente staat de fiets centraal en daarom wordt fietsen gestimuleerd. Er komen meer en betere fietspaden en het wordt makkelijker en veiliger om je fiets te stallen
 - De gemeente stelt innovatie voorop! De gemeente moedigt innovatieve ondernemers actief aan te investeren in duurzame mobiliteit waarbij autogebruik in plaats van autobezit de focus is
 - Gemeente geeft het openbaar vervoer een extra impuls door voor- en natransport beter te laten aansluiten op bestaande netwerken
 - Gemeente zet in op een fijnmazig Openbaar Vervoer in de stad
 - 'Deur-tot-deur' maatwerk (vervoer op maat) en kostenreductie voor de reiziger om er gebruik van te maken
 - Zitplaatsen voor senioren en gehandicapten bij elk perron en elke halte
 - Stimuleren van een publiekscampagne om op te staan voor senioren en mindervaliden in het openbaar vervoer

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Toegankelijk Openbaar Vervoer voor minder mobiele reizigers
 - Gratis openbaar vervoer voor 65+ers
 - Openbaar Vervoer dat klantvriendelijk en toegankelijk is voor in het bijzonder ouderen en hulpbehoevenden
 - Regulier openbaar vervoer buiten het stedelijk gebied dient gegarandeerd te blijven
 - Onderhoud van trottoirs en wegen, vooral in de winter voor de veiligheid van alle inwoners maar in het bijzonder voor de slecht ter been zijnde oudere inwoners
 - Straatmeubilair bij halteplaatsen voor openbaar vervoer

VEILIGHEID & VRIJHEID

- Meer blauw zichtbaar op straat (meer politiebureaus, agenten en BOA's)
- Aanpak van straatroven, overvallen en woninginbraken (High Impact Crime –HIC-delicten)
- Dat 112 ook bereikbaar is via sms of andere berichtenservice
- Criminaliteitsbestrijding en informatiepositie radicalisering opvoeren door inzet van extra agenten
- Bewaken van de toegankelijkheid van het rechtssysteem; voor iedereen moet de gang naar de rechter mogelijk zijn
- Dat vrijheid van meningsuiting geen vrijbrief is om anderen te beschimpen en om te schelden. Elkaar aanspreken op fatsoen moet normaal zijn. Smaad zwaarder straffen
- Oog hebben voor mensen die niet internet – en computervaardig zijn; Voorlichting aan risicogroepen op gevaren van internetfraude Preventiebijeenkomsten Senioren en Veiligheid
- Veiligheidsofficier Ouderzorg
- Huismeesters in seniorencomplexen
- Voorkomen colportage (van deur tot deur verkoop)
- Cursus Whatsapp voor senioren
- Lokmiddelen; “track and trace”
- Goede straatverlichting & duidelijk zichtbare oversteekplaatsen
- Inzet en zichtbaarheid van de wijk/buurtagenten als herkenbare eerste aanspreekpunt in de wijken
- Ondersteunen en blijven inzetten op initiatieven vanuit de samenleving
- Snel reageren op klachten over onveilige situaties
- Meer aandacht voor veiligheid in het openbaar vervoer
- Optreden tegen mishandeling van ouderen
- Aandacht voor slachtoffers van bijvoorbeeld huiselijk geweld, discriminatie, ed.
- Geweld tegen publieke dienstverleners niet tolereren door de daders aan te pakken zowel strafrechtelijk alsook civielrechtelijk
- Schone en veilige openbare toiletten plaatsen

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Vooropstellen van de slachtoffers van woonoverlast bij de aanpak woonoverlast
 - Eerder en strenger aanpakken van woonoverlast
 - Realiseren van vuurwerkvrije zones en gemeentelijk professioneel vuurwerk. Er komt een vuurwerkverbod voor particulieren
 - Controle op snelheidsovertreders op snelwegen en in wijken door gebruik te maken van moderne technieken
 - Opstellen en uitvoeren van een convenant of beheerplan over hoe de drugsoverlast bij opvangvoorzieningen te beperken
 - Stevig toezicht op verkooppunten. Hierbij zijn het leeftijdscriterium (vanaf 18 jaar), het niet aanwezig zijn van harddrugs en de afstand tot scholen (minimaal 500 meter) van belang
 - Intensivering van opsporing van handel en productie harddrugs
 - Duidelijk, actief en integraal ontmoedigingsbeleid voor alcohol, roken en drugs
 - Gemeente moet een duidelijk, actief en integraal ontmoedigingsbeleid voeren t.a.v. alcohol, roken, drugs, gokken en gamen
 - Bestrijden van alle vormen van discriminatie en in het bijzonder tegen leeftijdsdiscriminatie (moet hoog op elke agenda komen en blijven)
 - Dierenleed wordt bestreden. Dierenmishandeling wordt stevig gehandhaafd
 - Asociaal verkeersgedrag aanpakken

ONDERWIJS & LAAGGELETTERDHEID

- Onderwijsvoorzieningen dienen op redelijke afstand te liggen
- Bewegingsonderwijs wordt gestimuleerd (inclusief schoolzwemmen)
- Nieuwbouw vindt uitsluitend plaats als dit noodzakelijk is wegens groeiend aantal leerlingen of huisvesting die niet meer aan de eisen van deze tijd voldoet
- Nieuwbouw mag niet leiden tot leegstand van oude gebouwen en dus leiden tot desinvesteringen
- Nieuwbouw en verbouw dienen duurzaam en zoveel mogelijk energie neutraal te zijn
- Bevorderen dat leerlingen en ouders vrije keuze hebben om het onderwijs te volgen bij de locatie die zij wensen
- Alle onderwijsinstellingen dienen de Nederlandse wet – en regelgeving te respecteren
- Voorkomen van achterstanden, met name op het gebied van de Nederlandse taal
- Stimuleren van de educatie van volwassenen in het kader van een leven lang leren
Verbeteren van laaggeletterdheid, hulp bij administratieve handelingen en het ondersteunen van niet-digitaal vaardigen in het bijzonder voor de generaties die niet zijn opgegroeid met de nieuwe digitale wereld
- Een taalakkoord waarbij diverse partners met elkaar worden verbonden, zodat ze elkaar kunnen versterken. De partners, waaronder het UWV, commerciële aanbieders van inburgeringscursussen, wijkteams e.d gaan samenwerken

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Ambassadeurs die het onderwerp laaggeletterdheid en ook digitale vaardigheden op de agenda gaan zetten
 - Actief benaderen van werkgevers. Zij weten vaak wie van hun werknemers moeite hebben met lezen en schrijven. Ook de basisscholen wordt gevraagd te signaleren en mensen te trainen
 - Ontwikkelen van taalhuizen waar mensen die moeite hebben met lezen en schrijven terecht kunnen voor (mondeling gegeven) informatie en geholpen worden de juiste cursussen te vinden
 - Goede informatievoorziening over Openbaar Vervoer ook voor de niet-digitaal vaardigen
 - Meer aandacht voor geschiedenis, maatschappijleer en burgerschapskunde
 - Voor scholen een lespakket laten ontwikkelen met aandacht voor de wereldwijde handels-, slavernij-, en migratiegeschiedenis
 - Jong en oud meer in contact met elkaar te brengen: bijvoorbeeld via ouderen vertellen aan groep 7 en 8 van het basisonderwijs over hun ervaringen in de Tweede Wereldoorlog
 - Raadsleden die zich inzetten om de rol van de politiek in de samenleving uit te leggen op scholen

MILIEU & NATUUR & DUURZAAMHEID & ENERGIE

- Vergroenen van wijken door extra bomen en beplanting die vogels en vlinders aantrekken
- Goed onderhouden groen
- Bijenhôtels om nest- of schuillocaties te bieden voor bijen, vlinders en andere insecten
- Compensatie van de groei van de stad door de ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden
- Stadstuinen en stadslandbouw op daken en in verloren stukjes grond. Deze dienen een prominente plek te krijgen in de stad
- Aanpak zwerfafval en plaatsen van afvalbakken/containers
- Achteraf scheiden van integraal ingezameld afval; ook wel nascheiding genoemd. Dit wordt ook in de komende beleidsperiode doorgezet
- Weren van vervuilende scooters op fietspaden
- 80-km zone op de rijkswegen op de gehele ring rond de stad omdat dit de luchtkwaliteit van de stad aanzienlijk zal verbeteren
- Openbaar Vervoer stimuleren door meer gratis reizen, hogere frequentie van bus, tram en metro ed.
- Overgang naar meer duurzame vormen van vervoer (fiets, openbaar vervoer en schoon vervoer) Een stimulerende gemeente zet dit beleid voort
- Gemeentelijk Openbaar Vervoer wat onafhankelijk is van fossiele brandstoffen

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Terugbrengen van het energieverbruik en rekening houden met duurzaam technologische innovaties met als doel duurzaamheid in te zetten op stedelijke schaal
 - Actief gemeentelijk inkoopbeleid waarbij duurzaamheid, CO2-uitstoot reductie, en milieuvriendelijkheid voorop staan
 - Hernieuwbare energie tegen een zo laag mogelijk tarief
 - Stimuleren van besparende maatregelen en deze desnoods afdwingen
 - Tegenhouden van boren naar schaliegas
 - Verantwoord duurzaam economisch milieu - en energiebeleid
 - Stimuleren van energiebesparende maatregelen
 - Stimuleren om gebruik te maken van 'groene stroom'
 - Stikstof beleid niet over maar met de boeren
 - Duurzaamheid JA, maar betaalbaar voor iedereen
 - Welzijn en leefomgeving mogen niet ondergeschikt zijn aan het economisch belang
 - Functioneel strikte aanpak van milieuvervuiling en geluidsoverlast
 - Woningen worden pas afgekoppeld van het gas en er wordt pas ingezet op warmtepompen als woningen geschikt zijn gemaakt voor duurzame en betaalbare warmtetechnieken
 - Veilig en goed leefklimaat voor nu en later
 - Voorkomen van wateroverlast en overstroming
 - Voorkomen overlast van kwelwater
 - Voorzieningen om de gevolgen van een periode van langdurige droogte te beperken
 - Vergroening van stad en dorp
 - Zorg voor voldoende en schoon water en biodiversiteit
 - Toekomstgericht duurzaam waterbeheer
 - Stimuleren waterbewustzijn (voorlichting, hergebruik, subsidieregeling etc.)
 - Terugdringen oppervlaktewatervervuiling (voorlichting, handhaving)
 - Terugdringen drinkwatervervuiling door medicijngebruik (voorlichting)
 - Afkoppelen van het regenwater van het riool; waterberging

CULTUUR & SPORT & RECREATIE

- Voortdurende vernieuwing van de kunst- en cultuuruitingen
- Actieve en passieve deelname aan cultuuractiviteiten voor zowel de ontwikkeling van jonge mensen als voor die van volwassenen. Cultuur begint op school, maar de overheid kan ook zorgen voor programma's voor mensen die aan hun tweede jeugd beginnen
- Stimuleren dat kunst- en cultuurinstellingen/gezelschappen meer voorstellingen/uitvoeringen overdag programmeren in verband met veiligheid ouderen

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Het belang om iets te zeggen over hoe ons land in het verleden functioneerde en hoe de bevolking destijds leefde, te vertellen. Het erfgoed maakt ons bewust van onze geschiedenis, het laat zien waar wij vandaan komen
 - Ondersteunen van een lokale cultuurkaart en ziet graag een dergelijke voorziening voor ouderen én jongeren met een kleine beurs. Het lastminute kaartje is een goede mogelijkheid
 - Een stad die uitnodigt uit tot bewegen en sport
 - Een stad die zorgt dat inwoners plezier in bewegen krijgen
 - Een stad die sportambitie en –innovatie ademt
 - Gemeentelijke sportvoorzieningen die betaalbaar zijn en van goede kwaliteit, zodat inwoners hier graag gebruik van maken
 - Sportvoorzieningen die een visitekaartje zijn op het gebied van duurzaamheid
 - Dat in alle wijken mensen overal naar wens kunnen sporten, spelen en bewegen
 - Kleinschalige evenementen die naast topsportevenementen horen zodat zoveel mogelijk mensen gaan bewegen en de evenementen kunnen
 - Topsport die ter ondersteuning is van de breedtesport

BESTUUR & FINANCIËN

- De beste bestuurders aanstellen, desnoods los van politieke partijen
- Een minderheidscollege vergroot de kans op herstel van het dualisme
- Procedurele keuze over het functioneren van de gemeenteraad wordt per fractie en niet per raadsmeerderheid gestemd
- Voorzitter van de raadsvergadering wordt gekozen door de raad
- Rechtstreeks gekozen burgemeester
- Gemeentelijke huishoudboekje op orde hebben en houden. 50PLUS wil volgende generaties niet opzadelen met de lasten van een (toenemende) schuld
- Bindende lokale referenda. Ook de bevolking kan onder wettelijke voorwaarden een (bindend) referendum voorstellen. Directe democratie als aanvulling op de parlementaire democratie. 50PLUS laat zich graag inspireren door het beleid in Zwitserland
- Gemeenteraadsverkiezingen over de lokale politiek te laten gaan en niet over de landelijke politiek
- Geen privatiseringen waar dat niet in het belang is voor de samenleving.
- Streeft naar het handhaven of het verwerven van een (meerderheids-) belang door de gemeente, eventueel samen met andere gemeenten in de regio, in essentiële activiteiten, zoals openbaar vervoer, communicatie, energie, water en gezondheidszorg.
- Streeft naar meer gemeentelijke nutsbedrijven waar mogelijk

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Gemeenteraadsleden die de fractie verlaten en op persoonlijke titel verder gaan worden beperkt in financiële middelen
 - Fracties kunnen met commissieleden worden aangevuld tot een totaal om de taken als fractie naar behoren te kunnen uitvoeren
 - Meer grip op de uitvoeringsorganisaties van een gemeenschappelijke regeling
 - Geen opgeklopte jaarcijfers door in te teren op de algemene reserve
 - Niet interen op reserves om financiële cijfers op te poetsen
 - Bij onvoldoende financiële middelen door de rijksoverheid worden doelstellingen aangepast
 - Staat voor deugdelijk financieel beleid en staat voor de kleintjes waarin megalomane prestigeprojecten geen voorkeur krijgen
 - Geen uitbreiding van de gemeentelijke belastingen omdat dit opnieuw zal leiden tot lastenverzwaringen voor de inwoner en de ouderen, die niet mee mochten delen in de eerdere lastenverlichtingen. Daarom zal 50PLUS landelijk nieuwe wetgeving hierover bestrijden
 - Gemeenten doen investeringen acyclisch zodat de kosten beperkt blijven

HOOFDSTUK 1 VOOR OUDEREN VAN NU EN MORGEN

*De ouderen van nu waren de jongeren van het verleden.
De jongeren van nu zijn de ouderen van de toekomst.*

Het aantal vijftigplussers zal de komende decennia sterk toenemen doordat de talrijke veertigers en vijftigers van nu de hogere leeftijdsgroepen instromen. De vergrijzing bereikt haar hoogtepunt rond 2040. Dan telt Nederland naar verwachting 4,8 miljoen 65-plussers, tegen 3,0 miljoen nu. Het aandeel 65-plussers neemt toe van 16 procent in 2012 tot 25 procent in 2040. Deze vergrijzing heeft grote gevolgen voor de woningmarkt, de mobiliteit en de regionale economie.

Vijftigplussers zijn niet alleen met elkaar verbonden door leeftijd, ervaring en gemeenschappelijke belangen.

Vijftigplussers vinden zich ook in een saamhorigheid waar het gaat om een goede toekomst, een mooie, schone en veilige leefomgeving voor hun kinderen en kleinkinderen.

Vijftigplussers zijn zich als geen ander hiervan bewust en investeren graag en met veel liefde in de toekomst van de jongeren.

Vijftigplussers realiseren zich dat het inzetten op een duurzame leefbare leefomgeving van groot belang is voor volgende generaties. De aarde groener, het milieu minder belastend, de luchtkwaliteit schoner, de lawaaioverlast minder. Deze zaken zijn niet alleen belangrijk voor onze huidige samenleving, maar garanderen ook een duurzame wereld in de toekomst.

Vijftigplussers zijn vitaal, ondernemend en levenslustig. In vergelijking met de jaren vijftig worden senioren ouder en velen onder hen blijven mede dankzij een verbeterde gezondheidszorg jong van geest en lichaam. Als gevolg daarvan kunnen vijftigplussers langer hun bijdrage blijven leveren aan de samenleving.

Vijftigplussers willen langer actief deelnemen aan de maatschappij en maken daarmee een belangrijk onderdeel uit van de participatiesamenleving.

Het optreden van ernstige gezondheidsbeperkingen concentreert zich in de laatste paar levensjaren van senioren. In de leeftijdsgroep 75-84 jaar heeft ongeveer 75% langdurige lichamelijke beperkingen. Het verblijf in verzorgings- en verpleeghuizen beperkt zich tot de groep senioren met ernstige gezondheidsproblemen.

Het stedelijk karakter van de gemeente maakt de sociale cohesie in de samenleving moeizamer. De samenhang in culturele identiteit, binding en betrokkenheid met elkaar staat vanwege de anonimiteit van het leven in een stad onder druk. Het vraagt van de inwoners een zelfredzaamheid die naarmate inwoners ouder, worden niet altijd mogelijk is. Met het stijgen der jaren zullen vijftigplussers vaker alleenstaand zijn. Gezondheidsperikelen,

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

hulpbehoevendheid en eenzaamheid maken senioren kwetsbaar en vraagt van de gemeenschap gerichte aandacht en zorg.

Ondanks dat veel vijftigplussers welvarender zijn dan vroeger is het verschil tussen arm en rijk groter aan het worden. Meer vijftigplussers zullen moeten blijven doorwerken omdat ze geen financiële armslag, door bijvoorbeeld eigen woningbezit, hebben. Armoede onder vijftigplussers stijgt, ook al komen zij volgens de statistieken nog net boven de armoedegrens uit. Vele vijftigplussers hebben het uiterst moeilijk om rond te komen. De stijgende kosten voor zorg en gezondheid drukken steeds zwaarder op hun besteedbaar inkomen. Gevolg is dat sociale uitsluiting op de loer ligt. De gemeente beschikt over instrumenten om die armoede te verkleinen, via het ondersteunen bij het zoeken naar werk, schuldhulpverlening en het stimuleren van samenwerking van organisaties, instellingen en marktpartijen.

50PLUS constateert dat vijftigplussers van nu worden achtergesteld en gemarginaliseerd. Wij staan voor de emancipatie van vijftigplussers, die zorgen voor de toekomst van de jongeren van nu. Niet de vooroordelen van, tegen en over de vijftigplussers zijn voor 50PLUS de drijfveer van haar handelen maar juist de participerende oudere in de samenleving bepaald de partijfilosofie. De kwaliteit van leven en welzijn voor alle inwoners van de stad staat bij 50PLUS voorop. 50PLUS zet zich in voor alle inwoners en in het bijzonder voor de vijftigplussers van de gemeente. Met 50PLUS wordt de aandacht en de stem van vijftigplussers zichtbaar in de gemeentepolitiek. Daardoor zullen ook andere politieke partijen aandacht gaan besteden aan de oudere inwoners van de gemeente.

Daar waar andere partijen het accent leggen op het milieu, het welzijn van de dieren, de christelijke achtergrond of de arbeiders, zo legt 50PLUS het accent op Nederlanders vanaf 45 jaar. Deze Nederlanders vanaf 45 jaar staan centraal in dit verkiezingsprogramma.

50PLUS wil dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig in hun vertrouwde woonomgeving in de stad kunnen blijven wonen. En de kloof tussen ouderen die zelfstandig wonen en het verpleegtehuis voor ouderen die vaak hoogbejaard en hulpbehoevend zijn is te groot. Voor die categorie ouderen moet zo'n minimaal vijftien jaar leefgenot overbrugd worden. Juist voor deze groep senioren zijn tussenwoonvoorzieningen nodig. Ook dient naast de aandacht voor woonvoorzieningen en hulpverlening voor de gepensioneerden en hoogbejaarde inwoners extra aandacht te komen voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid, van winkels, nutsbedrijven, parkeervoorzieningen en openbare gebouwen.

50PLUS vindt dat 'Een Leven Lang Leren' niet alleen speelt voor veertigers die midden in hun carrière groei zitten maar juist ook voor Nederlanders van 50 tot 65 jaar die in het kader van leeftijdsdiscriminatie niet aan de bak komen. Volgens 50PLUS vraagt die flexibiliteit van vijftigplussers om een gemeentelijke overheid die dat faciliteert. Het gedachtegoed van de afgelopen 20 à 30 jaar dat alles volledig marktconform moet plaatsvinden behoort alweer tot

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

het verleden: 'Geen markt zonder overheid' Dus juist in het kader van werkgelegenheid is de overheid aan zet om te stimuleren en te faciliteren. Maar ook de marktwerking in de zorg is funest gebleken voor speciaal de ouderen. Gebreken komen met de jaren en de zorg overlaten aan de markt waar winstbejag bepalend is voor de zorgkosten moet de overheid sturend worden in de basiszorg en zorguren. De coronacrisis van de achterliggende jaren heeft aangetoond dat een overheid geen regie kan voeren (zie de situatie met betrekking tot de vaccins en het vaccinatieprikbeleid) op een door de markt gestuurde zorg.

Onderzoek toont aan dat de kans op een nieuwe baan vinden na je 50ste vanuit een werkloosheidsituatie zeer gering is. Vanaf je 55ste is dat slechts 3 procent. 50PLUS denkt dat een inkomensgarantie vanwege de enorme vergrijzing past bij de uitdagingen van de 21ste eeuw. Ook de ongebreidelde uit de hand gelopen groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) is enorm onzeker geworden mede vanwege de corona-epidemie. Volgens 50PLUS dient de overheid te streven naar een rechtvaardige sociale zekerheid voor alle Nederlanders. Op gemeentelijk niveau kunnen proefprojecten ingezet worden om te experimenteren met deze drastische en ingrijpende wijzingen van het inkomenssysteem.

Naarmate mensen ouder worden, verandert de verhouding tussen de reisduur en de gemiddeld afgelegde afstand per dag. Naarmate mensen ouder worden maken zij steeds minder gebruik van relatief snelle vervoermiddelen (zoals de auto). De verplaatsingen van mensen in de leeftijd van 45-54 jaar zijn bijna voor de helft zelfstandige verplaatsingen met de auto. In de leeftijdsgroep 75-84 jaar is dit aandeel teruggelopen tot 28 procent, terwijl de 85-plussers zich nog maar in 24 procent van de gevallen zelfstandig verplaatsen. Op hoge leeftijd gaat het relatief steeds vaker om verplaatsingen als autopassagier of te voet. Tot het tachtigste jaar blijft ook de fiets van belang, met bijna een kwart van de verplaatsingen. Door de opkomst van de e-bike, blijven velen ouderen meer en langer mobiel. 50PLUS zet ook in op gratis openbaar vervoer voor ouderen vanaf 65 jaar en op een veilig verkeerssysteem voor oudere mensen.

50PLUS besteedt veel aandacht aan het thema 'Senioren en veiligheid'. 50PLUS wil samen met de politie, de ouderenbonden een ouderennetwerk opzetten want elke inwoner en zeker de kwetsbare oudere heeft recht op veilige leefomgeving. Ook woonoverlast (een toenemend probleem in de overvolle steden van ons land) kunnen grote gevolgen voor het woongenot van de slachtoffers hebben.

50PLUS gaat geen enkele samenwerking met andere partijen uit de weg, maar zal kritisch handelen in het belang van de inwoners van de gemeente.

HOOFDSTUK 2 OUDERENBELEID EEN EIGEN PORTEFEUILLE MET VOLDOENDE GELD

Binnen het college van Burgemeester & Wethouders is de portefeuille 'Ouderenbeleid' met een stevige portefeuillehouder in de vorm van een wethouder nodig omdat de positie en belangen van vijftigplussers veiliggesteld moeten worden.

Een Wethouder Ouderenbeleid, kan overzien en toezien op de stapelingseffecten van alle wet- en regelgeving zoals het eigen risico in de basisverzekering, de eigen bijdragen voor zorg uit de WMO, kosten van woningaanpassingen en huurverhogingen in relatie tot inkomen. De onderlinge invloed van wetten en regels op elkaar is erg groot en tegelijkertijd te vaak pas zichtbaar als het misgaat. Met het toenemende aantal vijftigplussers in onze samenleving gaat dit ontsporen. De wethouder Ouderenbeleid kan integraal in het college hiervoor aandacht blijven vragen en vooraf anticiperen op nieuw beleid, zodat de negatieve gevolgen van deze stapeling van regels en wetten achteraf niet hersteld hoeft te worden.

Het aantal vijftigplussers in Nederland neemt toe;

Waar in 1900 een op de acht mensen pensioengerechtigd was, is heden ten dage een op de vier mensen en zal dat een op de twee zijn in het jaar 2040.

Ouderen worden in Nederland steeds ouder;

Van de mensen die in 1990 65 jaar werden, werd slechts 60 procent ouder dan 80 jaar. Van de mensen die in 2011 65 jaar werden zal zeker zo'n 70 procent ouder worden dan 80 jaar. Daarmee zal het aandeel 75-plussers in de bevolking toenemen, van 7 procent in 2012 tot zo'n 14 procent in 2040.

Nederland vergrijst;

Ondanks dat vooral de plattelandsgemeenten relatief het sterkst vergrijzen zullen in de komende decennia alle Nederlandse gemeenten te maken krijgen met een sterke toename van het aantal vijftigplussers, ook de gemeenten die van oudsher worden gekenmerkt door een relatief jonge bevolking, zoals de grote steden en de Vinex wijken.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Vijftigplussers worden in Nederland niet steeds welvarender;

Een toenemende groep vijftigplussers heeft met huizenbezit vermogen opgebouwd. Dit is minder aan de orde in grote steden. Volgens de huidige wetgeving zal een toenemend aantal vijftigplussers ook tot na hun 67ste moeten blijven werken. Als men dat kan en er is perspectiefvol en passend werk voor ze, is dat op zich positief voor hun inkomenssituatie.

Vijftigplussers zijn steeds vaker hoger opgeleid;

Van de huidige 55-65-jarigen heeft nog maar 13 procent alleen lager onderwijs gevolgd. Meer dan 25 procent van hen heeft hoger onderwijs (HBO, WO) voltooid en dit percentage neemt in de volgende generaties nog geleidelijk toe. Het sociaal kapitaal van de nieuwe en toekomstige vijftigplussers is dus groot.

Vijftigplussers worden niet gezonder, maar wel vitaler;

Nederlanders worden gemiddeld steeds ouder. Die ouderdom komt hoe dan ook met gebreken. Niet de chronische aandoeningen zelf, maar vooral de beperkingen die ermee samenhangen kunnen senioren belemmeren in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Nu blijkt dat het aantal jaren dat 65-jarigen gemiddeld nog vrij zijn van (matige tot ernstige) beperkingen, ondanks de toegenomen chronische aandoeningen, in de afgelopen decennia toegenomen. Senioren worden misschien niet gezonder, maar blijven wel langer vitaal, en daarmee actief.

Steeds meer senioren zijn alleenstaand en kinderloos;

In de toekomst zijn senioren op 65-jarige leeftijd steeds vaker alleenstaand: waar vandaag de dag ca. 30 procent van de 65-plussers alleenstaand is, geldt dit in 2040 voor 35 procent van de 65-plussers. In de toekomst zijn senioren niet alleen vaker alleenstaand maar ook vaker kinderloos. Het aandeel kinderloze vrouwen van 65 jaar en ouder stijgt naar verwachting van 11 procent nu naar zo'n 18 procent in 2040. Dit zal grote gevolgen hebben voor de mantelzorgers in eigen familie- en kennissenkring. Ook is de kans, dat met het alleen zijn senioren in een sociaal isolement raken en dus eenzamer worden, heel erg groot.

De ene oudere is de andere niet;

Er ontstaan steeds grotere verschillen tussen vijftigplussers bijvoorbeeld als het gaat om hun gezondheid, resterende levensverwachting en mobiliteit. De verschillen in welvaart (koopkracht) lijken onder vijftigplussers zelfs groter te worden. De vermogens en inkomens

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

zijn ongelijker verdeeld geraakt binnen de groep vijftigplussers. Aan de ene kant zijn er de welgestelde oudere paren met aanvullende pensioenen en een afgeloste, sterk in waarde gestegen koopwoning en aan de andere kant de lager opgeleide vijftigplussers en degenen die na hun 45ste zonder baan zijn gekomen en daardoor een forse inkomensdaling hebben meegemaakt en de mensen die op latere leeftijd op de arbeidsmarkt zijn ingetreden (zoals immigranten en vrouwen), met een bescheiden pensioen en een huurwoning.

Vijftigplussers als dragers van de 'energieke samenleving';

De nieuwe vijftigplussers zijn gemiddeld hoger opgeleid, vitaler en actiever dan de eerdere generaties vijftigplussers. Deze nieuwe vijftigplussers vormen daarmee de komende vijftien jaar een omvangrijk reservoir aan tijd, kennis, vaardigheden en sociale netwerken. Zij zijn hiermee een potentiële bron voor mantelzorg, vrijwilligerswerk en nieuwe lokale initiatieven, bijvoorbeeld op het terrein van lokale energiewinning, natuurbeheer en zorg (zorgcoöperaties).

HOOFDSTUK 3 ZORG & WELZIEN

Met de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) wil de gemeente dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en deelnemen aan de samenleving. Bewoners worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. De gemeente heeft zo het liefst dat ze hun problemen zelf op lossen binnen hun eigen netwerk. De bedoeling is dat er minder zorggebruik is, want er is gewoon minder geld beschikbaar voor de zorg. Daarnaast is ook de jeugdhulp gedecentraliseerd. Specifiek voor de gemeente speelt de herijking van het Welzijnswerk. Dit was voorheen de verantwoordelijkheid van de deelgemeenten. De gemeente heeft wel de verantwoordelijkheid passende ondersteuning te bieden aan inwoners die niet (volledig) op eigen kracht kunnen meedoen. De ondersteuning past bij de aanvrager en is bij voorkeur tijdelijk. Het is mogelijk om meer nadruk te leggen op preventie en algemene voorzieningen en om het voorzieningenaanbod toegankelijk(er) te maken voor bijvoorbeeld de begeleiding van senioren, chronisch zieken, mensen met een beperking en mensen met GGZ-problematiek.

Maatwerk Zorg & Welzijn

Gemeenten hebben met de nieuwe wet extra ruimte om algemeen toegankelijke en maatwerkvoorzieningen te organiseren. Er zijn meer mogelijkheden dan voorheen om bewoners te ondersteunen zonder een (individuele) maatwerkvoorziening te verstrekken. Dit biedt mogelijkheden voor de gemeente om de druk in het stelsel van zorg en welzijn, naar de algemeen, toegankelijke wijkvoorzieningen om te buigen. Dit doet recht aan de focus op de wijk en hierdoor wordt het stelsel goedkoper. Het doel is maatwerk en te zorgen dat het zorg- en welzijnsaanbod past bij de wijk en haar bewoners. Daartoe moesten zorg- en welzijnsaanbieders met elkaar gaan samenwerken. Echter de praktijk is anders gelopen. Veel hulpbehoevenden hebben minder thuiszorg gekregen. Het beloofde maatwerk komt vaak niet uit. Er is immers fors bezuinigd op de thuiszorg. Het aanbestedingsbeleid waarbij zorg- en welzijnsorganisaties moeten concurreren zorgt voor onzekerheid bij zorgmedewerkers om hun baan en bij cliënten om het behouden van hun vertrouwde zorgmedewerkers.

Uitwassen in de marktwerking uitbannen

Vanuit onze landelijke visie heeft 50PLUS ingezet op een nieuw zorgstelsel.

In 2019 waren de uitgangspunten voor 50PLUS daarbij:

Uitwassen in de marktwerking in de zorg terugdraaien en geen winstuitkering door en voor zorgverzekeraars

- Tegengaan jaarlijkse zeer dure reclamecampagnes

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- De huidige rol van zorgverzekeraars tegen het licht houden. Zo kan het eigen risico worden afgeschaft. Een eerste stap kan een verlaging naar maximaal € 200,- zijn. Dit voorkomt ook het mijden van zorg
- Minder administratie, minder managers en minder vergaderen
- Niet alleen de spoedeisende zorg is 7 dagen per week beschikbaar, ook bijv. huisartsen en poliklinieken moeten toewerken naar openstelling gedurende 7 dagen per week
- De goede ervaringen van Buurtzorg worden nadrukkelijk betrokken bij de vorming van een nieuw zorgstelsel
- Invoeren van een medische datacard voor gegevens, die tevens gebruikt kan worden als codicil. Hierdoor is het elektronisch patiëntendossier (EPD) op termijn niet langer gewenst
- In alle gemeenten gelijke basiszorg en zorguren (incl. gemaximeerde, beperkte eigen bijdragen)
- Volledige transparantie over de behandelingen en het verleden van medici
- 50PLUS vindt dat een overheid, die uitgaat van het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen van senioren, dat ook daadwerkelijk mogelijk moet maken

50PLUS zet in op

- Geld dat voor zorg bestemd is blijft ook voor zorg beschikbaar
- Uitwassen van de marktwerking in de zorg terugdraaien
- Winstuitkering door zorgverzekeraars stoppen
- Basiszorg en zorguren op de huidige situatie behouden
- Aanbestedingen voor een lange termijn, dit geeft meer zekerheid voor de cliënten en de zorgmedewerkers
- Betrokkenheid van mantelzorgers bij de 'keukentafelgesprekken'. Zij mogen niet overbelast raken
- Gekwalificeerde thuiszorgmedewerkers met een goede signaleerfunctie
- Spoedeisende zorg die 7 dagen per week beschikbaar is, ook bv. huisartsen en poliklinieken moeten toewerken om 7 dagen per week geopend te zijn. De gemeente gaat dit actief stimuleren
- Blijvende inzet op het programma Veilig Thuis, met ook veel aandacht voor Ouderenmishandeling
- Thuiszorg- en wijkverplegingsorganisaties met een goed personeelsbeleid: fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden qua inkomen en zekerheid
- De gemeente moet streven naar kwalitatieve goede thuiszorg, mantelzorgondersteuning, en dagbesteding, waarbij verschillen in uitvoering WMO met (beter presterende) omliggende gemeenten worden weggewerkt

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Goede mantelzorg-initiatieven om samen en gezamenlijk te wonen gaat de gemeente ondersteunen en eventuele belemmeringen worden vanuit de gemeente weggenomen (woondossier)
 - Ondersteuning van het initiatief voor een gemeentelijke Zorgpolis
 - Stimuleren gezonde voeding en gezonde leefstijl

Maatwerk in wonen voor iedereen...

De eigen verantwoordelijkheid in de zorg is zich aan het verplaatsen van collectief naar individueel. Daarmee zijn mensen aangewezen op het eigen sociale netwerk om zich heen. Dit komt zwaar onder druk te staan met senioren die langer zelfstandig blijven wonen. Langer thuis wonen kan voor veel senioren niet zonder goede mogelijkheden voor woningaanpassing of door verhuizing naar geschiktere seniorenwoningen. Dit brengt hogere kosten met zich mee en het nemen van dergelijke beslissingen betekent dat er een behoorlijk inkomen tegenover moet staan om niet aangewezen te zijn op anderen. En daar schort het nogal eens aan bij veel senioren.

50PLUS zet in op

- Menswaardig bestaan voor bewoners van verpleeghuizen, met meer aandacht en meer activiteiten
- Openhouden en uitbreiden van alle verzorgingshuizen, die na de kaalslag nog open zijn
- Gemeentelijk basispakket voor thuiszorg, mantelzorgondersteuning en dagbesteding
- Ondersteuning mantelzorg welke deel uit gaat maken van een gemeentelijk basispakket
- Registratie van mantelzorgers, zodat financiële en andere maatregelen ter ondersteuning en waardering van de mantelzorgers uitgewerkt kunnen worden

50PLUS landelijk zet in op dat de positie van de patiënt bij een medische misser versterkt wordt door invoering van een 'substituut ombudsman zorg' en oprichting van een compensatiefonds voor slachtoffers van medische missers. Ook wil 50PLUS landelijk dat de wachtlijsten voor zorg en operaties verdwijnen en dat pijnverzachtende zorg beschikbaar wordt.

Toegankelijke zorg

De uitvoering van de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en de Jeugdwet wordt uitgevoerd door wijkteams. Deze zijn bedoeld om de diverse betrokken werksoorten beter

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

met elkaar te laten samenwerken, dat wil zeggen dat professionals uit verschillende beleidsgebieden concreet samenwerken. Het is de bedoeling dat hierdoor de mensen beter en efficiënter geholpen kunnen worden. En dan juist ook de inwoners met complexe problemen en hulpvragen. Alle hulpvragen lopen via de Vraagwijzer. De wijkteams zijn niet direct bereikbaar. De Vraagwijzer is er als loket tussen geschoven. De weg naar hulp lijkt hierdoor juist soms lang en bureaucratisch.

50PLUS zet in op

- Toegankelijker maken van de wijkteams
- Eenduidig registratiesysteem bij de wijkteams
- Verplichte samenwerking binnen de wijkteams
- Integrale oplossingen voor (complexe) hulpvragen
- Centraal stellen van de belangen van de hulpvrager
- Deskundigen met doorzettingsmacht achter het loket van de Vraagwijzer
- Stimuleren dat inwoners invloed hebben op de wijkteams (door een wijkplan op te stellen)
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor andere vormen van personenvervoer door zorginstellingen

Welzijn

In buurthuizen voor bewoners binnen het welzijnswerk is net als in de zorg fors bezuinigd. Diverse buurthuizen zijn gesloten. Medewerkers hebben hun baan verloren of hebben door het nieuwe aanbestedingsbeleid weinig zekerheid over het behoud van hun baan.

50PLUS zet in op

- Steun voor de visie dat bewoners zelf hun eigen buurtaccommodatie mogen runnen
- Runnen van buurtaccommodaties haalbaar maken voor vrijwilligers
- Vereenvoudigen van de mogelijkheden om subsidie aan te vragen
- In verband met continuïteit andere cyclus van subsidie-aanvragen hanteren zodat zo vroeg mogelijk duidelijkheid is over de beschikbare hoeveelheid subsidie voor het volgende jaar
- Inzet van meer betaalde professionele krachten
- Activiteiten om ouderen en jongeren meer en langer te laten bewegen/sporten stimuleren en ondersteunen

HOOFDSTUK 4 ECONOMIE & MIDDEN- EN KLEIN BEDRIJF (MKB) & TOERISME

Economie

Steeds meer toeristen bezoeken de stad en ook onze gemeente wordt aantrekkelijker als woonstad en als vestigingsplaats voor bedrijven. Het inwoneraantal van de stad groeit en de verkoop van woningen stijgt. Om de groei te versnellen en meer banen te creëren, moet de regio zijn economie meer vernieuwen en minder afhankelijk maken. Om die het hoofd te bieden, is innovatie essentieel. Met name de snelle ontwikkelingen in de energiemarkt en digitalisering zijn ingrijpend. Ze kunnen, zeker in combinatie, zorgen voor trendbreuken. De veranderingen in de economie bieden volop mogelijkheden. De inzet op innovatie, nieuwe bedrijvigheid en nieuwe ontwikkellocaties maakt al een belangrijk onderdeel uit van het regionale en stedelijke beleid.

50PLUS zet in op

- Versterken van de economische bedrijvigheid en maatschappelijke innovaties;
- Aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven ten behoeve van de lokale werkgelegenheid
- Samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs en onderzoeksorganisaties
- Ruimhartige en effectieve ondersteuning aan het MKB en ZZP-ers die hebben geleden onder de Coronacrisis
- Investeren in lokale, regionale en internationale economische relatienetwerken;
- Promotie van toerisme en cultuur in de regio
- Profileren als toeristische stad binnen de grenzen van de leefbaarheid voor de inwoners
- Creëren van betere toeristische verbindingen tussen de Randstad en regionale toeristenpleisterplaatsen.
- Vormen regionaal arbeidsmarktbeleid inclusief stimuleringspakket voor werkloze 50plussers
- Stimuleren van de lokale circulaire economie waar duurzaamheid, innovatie, energiezuinigheid, en milieuvriendelijkheid centraal staan
- Extra impulsen aan de lokale economie en arbeidsmarkt geven
- Binnenhalen van kennisintensieve en andere 'schone' bedrijven
- Innovatieve veranderingen in de economie -daar waar noodzakelijk- te faciliteren

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Midden- & Kleinbedrijf (MKB)

Niet alleen de grote bedrijven zijn van belang voor onze gemeente, maar zeker ook het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Op landelijk niveau valt meer dan 90 procent van het totale bedrijfsleven onder het MKB. Zij zijn verantwoordelijk voor meer dan 60% van de toegevoegde waarde en maar liefst 70% van de werkgelegenheid (Bron: MKBservicedesk/CBS). Het MKB wordt ook wel de 'banenmotor' genoemd. Het MKB en het toenemend aantal ZZP'ers zijn de basis van de economie. Het MKB is met hun bedrijvigheid van onder andere horeca, winkels etc ook een belangrijke 'sfeerbepaler' in de stad. De regeldruk wordt door vele ondernemers als belastend ervaren. Onnodige regels moeten worden geschrapt. Daarnaast moeten vergunningaanvragen van ondernemers snel worden afgehandeld. Tegelijkertijd zijn de wel gestelde vergunningseisen belangrijk voor omwonenden, milieu, veiligheid en omgeving. De aangiftebereidheid van ondernemers moet bevorderd worden door het aangifteproces te vereenvoudigen en de pakkans van (winkel-)dieven te vergroten. Een verbod op de rooftas of andere instrumenten van het inbrekersgilde in de plaatselijke verordening helpt hierbij.

50PLUS zet in op

- Verbetering vestigingsklimaat voor bedrijven en dienstverlening aan het bedrijfsleven
- Ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's
- Herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties en winkelgebieden
- Duurzame grondexploitatie van bedrijventerreinen
- Gerichte ondersteuning in de land- en tuinbouw en veeteelt
- Stimuleren van startende ondernemers
- Verbindingen leggen tussen bedrijven en het onderwijs
- Transformatie van bedrijfslocaties en winkelpanden naar seniorenwoningen
- Verpauperingsboete op leegstand van bedrijfslocaties en winkelpanden
- Regeldruk moet goed tegen het licht worden gehouden en vereenvoudigd (minder & slimmer)
- Vergunningen worden zo nodig stevig gehandhaafd voor de veiligheid en ter voorkoming van overlast (voor omwonenden en omgeving) en/of het belasten van het milieu
- Bevorderen van de aangiftebereidheid van ondernemers door het aangifteproces te vereenvoudigen en de pakkans van (winkel-)dieven te vergroten. Een verbod op de rooftas of andere instrumenten van het inbrekersgilde in de plaatselijke verordening helpt hierbij

HOOFDSTUK 5 WERK & WERKLOOSHEID

Banen met perspectief

Hoewel de economie voor de coronacrisis weer in de lift zat profiteerden met name ouderen hier nog nauwelijks van. Vanwege de huidige corona epidemie dreigt er op termijn een economische recessie te gaan optreden. Dit zal vooral werkloosheid voor de oudere werknemers betekenen. Onderzoek toont aan dat de kans op een nieuwe baan vinden na je 50ste vanuit een werkloosheidsituatie zeer gering is. Vanaf je 55ste is dat slechts 3 procent. Op landelijk niveau zet 50PLUS in op het ontlasten van de werkgever door beperken van sociale lasten en voorzieningen voor werknemers vanaf 45 jaar, waaronder maximaal 8 weken loondoorbetaling bij een zieke werknemer, daarna betaling via overheidsfonds. Ook het eenvoudiger en aantrekkelijker maken voor werkgevers en werknemers van loonkostensubsidies, waarbij werkgevers kortingen krijgen als zij een arbeidsgehandicapte of een oudere werknemer vanaf 50 jaar in dienst nemen, is een standpunt waar 50PLUS landelijk aandacht voor vraagt.

50PLUS zet in op

- Krachtig gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid met extra aandacht en beleid om ouderen weer aan een baan te helpen
- Banen met uitzicht op een vast contract
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor ouderen
- Gemeente die het goede voorbeeld geeft door ouderen volop kansen te geven in gemeentelijke banen (positief ouderenbeleid)
- Een stimuleringspakket om oudere werknemers aan het werk te krijgen en te houden, waarbij het opleiden van nieuwe werknemers door oudere en ervaren werknemers (tandembanen) aandacht krijgt
- Toepassen van het Social Return-principe ook voor ouderen zodat bij aanbestedingen en opdrachten van de gemeente deze doelgroep daarbij echte kansen op een vaste baan krijgt

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Samen staan we sterk

50PLUS staat positief tegenover het systeem van de Social Impact Bonds. Hierin werkt de gemeente samen met een sociale ondernemer en investeerder aan de oplossing voor maatschappelijke vraagstukken. Bij een bewezen besparing betaalt de overheid het geïnvesteerde bedrag terug met eventueel een rendement uit de gerealiseerde besparing. De resultaten worden gemeten door een onafhankelijke beoordelaar. 50PLUS vindt dat de gemeente een proactieve houding dient aan te nemen, met het aanbieden van maatschappelijke vragen/problemen, waarop een plan ontwikkeld kan worden.

Het handhaven van de verplichtingen die tegenover het uitkeringsrecht staan zoals het zoeken en aanvaarden van werk, de taaleis en de tegenprestatie die zouden moeten leiden tot een betere naleving omdat daarmee de kans dat mensen uitstromen naar werk zouden verhogen blijkt volgens de evaluatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau helemaal niet te lukken. Uit onderzoek onder gemeenten komt niet naar voren dat het opleggen van verplichtingen en sancties activerend werkt in de zin van meer uitstroom uit een bijstandsuitkering.

50PLUS zet in op

- MKB en het toenemend aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers), die de basis van onze economie zijn. Deze ondernemende mensen verdienen meer steun, bescherming en hulp van de overheid
- Nauwe samenwerking met het MKB en het grotere bedrijfsleven voor meer banen voor 45plussers
- Meer maatwerk in de begeleiding van werkzoekenden
- Geen zinloze grote hoeveelheden verplichte sollicitaties meer schrijven

HOOFDSTUK 6 INKOMEN & KOOPKRACHT

Bijstandsuitkering te laag

Wie van het sociaal minimum moet leven heeft het steeds moeilijker. Onderzoek van het NIBUD wijst uit dat een bijstandsgezin met twee kinderen maandelijks ruim 200 euro tekortkomt. Dit zelfs terwijl zij gebruik maken van alle beschikbare inkomensregelingen en gemeentelijke voorzieningen. Onze Tweede Kamerfractie heeft een motie ingediend om de hoogte van het sociaal minimum en met name de Bijstand fundamenteel te onderzoeken en te evalueren.

50PLUS staat voor een samenleving waarin iedereen tot op hoge leeftijd mee moet kunnen blijven doen. Dat kan alleen als je een inkomen hebt dat je in staat stelt dat ook te doen. En precies dat staat op losse schroeven. De afgelopen 10 jaar hebben gepensioneerden al zo'n 20 procent koopkrachtverlies geleden. Onaanvaardbaar. Zeker als je beseft dat deze groep geen mogelijkheden heeft om dat verlies nog aan te vullen.

50PLUS zet in op

- Verhoging van het besteedbaar inkomen van mensen in de Bijstand, zonder dat dit invloed heeft op het krijgen van toeslagen
- Uitkeringen voor oudere werklozen (IOAW, IOW en IOAZ) blijven onaangetast, toegankelijk en lopen door tot de pensioengerechtigde leeftijd
- Wettelijk minimumloon verhogen en elk jaar indexeren, waardoor ook de daaraan gekoppelde uitkeringen (waaronder de AOW) geïndexeerd worden
- Laat tijdstip inkomsten van de bijstand gelijklopen met de gemeentelijke kosten zoals huur, afvalstoffenheffing en dergelijke
- Stop met eigen risico bij gemeentelijke zorgverzekeringen

Garantie binnen een nieuwe basis

50PLUS denkt echter verder na over de toekomst van een rechtvaardige sociale zekerheid die past bij de uitdagingen van de 21ste eeuw. De sociale uitkeringen over Werk & Inkomen staan politiek steeds meer onder druk. De WW-duur is bekort. Het ontslagrecht is versoepeld en dit terwijl de arbeidsmarktpositie onder ouderen nog steeds niet goed is. Dit ondanks de aantrekkende economie. Daarnaast is ook de positie van ZZP'ers (zelfstandigen zonder

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

personeel) vaak zeer onzeker. Veel ZZP'ers zijn niet verzekerd en zakken bij het teruglopen van opdrachten zeer snel af naar bijstandsniveau of erger.

Hoe moeten we verder met de Sociale Zekerheid, wordt het vechten voor het behoud van wat we nog hebben en wat telkens onder druk staat, of moeten we naar een echt nieuw systeem, met een fatsoenlijk basisinkomen voor iedereen, zonder dat men eigen huis en vermogen hoeft op te eten.

Wat is arbeid

In onze samenleving lijkt, ondanks een regelmatig optredend tekort aan banen, betaald werk het enige is wat telt. Toch vraagt het leven en onze overheid meer van zijn inwoners dan alleen betaalde arbeid. Om de oplopende zorgkosten het hoofd te kunnen bieden lijkt er nu haast een verplichting tot mantelzorg. Veel organisaties hebben een tekort aan vrijwilligers om hun vereniging draaiende te houden. Mensen hebben het te druk. Een baan voor het leven wordt steeds meer een uitzondering. Wij worden geacht om door middel van een leven lang leren ons klaar te houden voor de snel veranderende eisen van de arbeidsmarkt. Er zitten echter maar 24 uur in een dag. We hebben voldoende slaap en rust nodig om dat werken samen met al die andere taken te kunnen volhouden. Stress en burn-out, zelfs bij jonge mensen, nemen toe. Een aantal zaken gaan dus niet goed...

Zekerheid in vrijheid, vrijheid in zekerheid

Een oplossing hiervoor zou kunnen zijn een garantie- of basisinkomen, wat voldoende is om van te kunnen leven en dus niet minder mag zijn dan de huidige bijstandsuitkering plus toeslagen. Een gemeente kan dit niet zomaar invoeren. Dat is landelijk beleid. Maar als 50PLUS kunnen wij in onze stad wel een zogenaamde pilot uitproberen. Wat 50PLUS betreft gaat het dan om 55plussers die geen recht meer hebben op WW en wiens kansen op de arbeidsmarkt nihil zijn geworden. Van ons mag men dan gewoon bijverdienen of zich aan andere vrijwillige taken wijden. Ook de positie van ZZP 'ers van 55 jaar en ouder die minder dan het sociaal minimum verdienen dient hierin te worden meegenomen.

50PLUS heeft een plan voor een nieuw belastingstelsel dat leidt tot een spectaculaire vereenvoudiging van de belastingheffing. Een groot aantal heffingen, aftrekposten, toeslagen en kortingen verdwijnt bij dit belastingplan. Daarvoor in de plaats komt een inkomensafhankelijke Persoonlijke Korting voor iedere volwassene en een bedrag per kind. Het plan maakt een eind aan 22 bestaande heffingen, aftrekposten, kortingen en toeslagen. Daarvoor in de plaats komt een inkomensafhankelijke basiskorting van € 6.800,- (2020) voor iedere volwassene, die kan oplopen tot € 10.200,- (2020), plus een bedrag per kind via een

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

ouderschapsbudget. Wie een laag inkomen heeft, kan door deze Persoonlijke Korting zelfs geld krijgen van de Belastingdienst.

Het Centraal Planbureau (CPB) heeft het 50PLUS plan doorgerekend en concludeert dat het stelsel kan worden ingevoerd zonder grote maatschappelijke schokken.

50PLUS landelijk zet in op een simpel, betaalbaar en rechtvaardiger belastingstelsel dat iedereen begrijpt en waarin iedereen gelijk wordt behandeld. Het 50PLUS belastingplan bewijst dat het kan. Het minimumloon en de AOW worden verhoogd met 5 procent en er zijn sterkere prikkels om te werken.

50PLUS zet in op

- Experimenten met het vereenvoudigen van de belastingheffing in overeenstemming met het 50PLUS belastingplan

Naar AOW via de AOGW!

In 2012 werd besloten in Nederland de AOW-leeftijd in stappen te verhogen van 65 jaar naar omstreeks 70 of nog meer. Dit is bedacht en ingevoerd door de zogenoemde Kunduz-coalitie: de VVD, het CDA, D66, GroenLinks, PvdA en de ChristenUnie. Ze wilden niet alleen Nederlandse troepen sturen naar Afghanistan, maar ook de Nederlandse ouderen laten betalen voor de economische crisis. Héél Nederland lijdt onder deze maatregelen. Jongeren voor wie pas later banen vrijkomen. Ouderen – vooral in de zware beroepen - die jarenlang op hun AOW gerekend hadden. De AOW-leeftijd terug naar 65:

- Veel mensen ouder dan 50 jaar hebben al moeite een baan te vinden of te behouden
- De besparingen op de AOW zijn daarom voor een groot deel maar schijn. Veel ouderen komen in de bijstand. De AOW-uitkering is lager dan de bijstand
- De kosten van de uitvoering van de AOW vanaf 65 jaar zijn niet veel hoger (ca. 1 % meer) dan die van de bijstand
- Ouderen in Nederland zijn belangrijk als vrijwilligers in heel veel functies. Denk aan cultuur, sport, bibliotheken, (mantel-)zorg. Het verlagen van de AOW-leeftijd bevordert het vrijwilligerswerk
- Er komen banen vrij voor jongeren als de ouderen er niet meer toe gedwongen worden
- Maar vooral: de verhoging van de AOW-leeftijd is zo verdraaid oneerlijk voor de mensen met de zware beroepen, met lagere opleiding, die veel eerder zijn gaan werken, die minder verdienen, en die als ze eenmaal AOW krijgen, daar veel korter van kunnen genieten!

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

In de 50PLUS gemeenten begint het verzet: de AOGW (de Algemene Ouderdoms Gemeente-Wet), dat is AOW op bijstandsniveau vanaf 65 voor de mensen die het nodig hebben. Waarom een uitkering op bijstandsniveau terwijl de AOW toch lager is? De Kunduz-coalitie heeft helaas niet alleen de AOW-leeftijd verhoogd, maar ook de pensioenleeftijd "aangepast". Daarom is bijstandsniveau vanaf 65 tot de pensioenleeftijd hard nodig. Het is een basisinkomen! Dat betekent: niet langer nutteloos solliciteren, niet meer nutteloos schoffelen, geen nutteloze gesprekken met de UWV meer.

50PLUS zet in op

- Streven is dat alle gemeentelijke inwoners weer AOW krijgen vanaf 65 jaar en beginnen nu bij de mensen met een bijstandsuitkering
- Vanuit de gemeente als werkgever druk zetten op het Rijk en bij de pensioenfondsen om de indexatie van pensioenen te hervatten. Ook inzetten op herstelbetaling voor onnodig gemiste indexatie tussen 2008 en 2021

HOOFDSTUK 7 ARMOEDE, SCHULDEN & EENZAAMHEID

Armoede neemt toe, vooral in gezinnen met kleine kinderen en ook bij vijftigplussers die nog niet met pensioen zijn en geen werk meer kunnen krijgen. 1 op 4 kinderen groeit op in armoede, de voedselbanken kunnen het niet meer aan, mensen die onder het minimum bestaansrecht leven worden uit hun huizen gezet, mensen gaan dood omdat ze zich geen goede gezondheidszorg kunnen permitteren. Voor hen zijn er daardoor minder mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving (sportclubs, schoolreisjes, etc.). De gemeente beschikt over instrumenten om die armoede te verkleinen, via ondersteunen bij het zoeken naar werk, schuldhulpverlening en het stimuleren van samenwerking tussen instellingen, organisaties en marktpartijen. Via integraal beleid, waarin armoede, arbeid, onderwijs en gezondheid worden gecombineerd met trainingen 'ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting' kan de gemeente inwoners meer in hun kracht zetten. Met alle mogelijke middelen moet eenzaamheid bestreden worden, uiteraard met respect voor eigen keuzes van mensen.

Werkende armen

Niet alleen mensen met een uitkering hebben een groot risico op armoede. Meer mensen moeten het tegenwoordig doen met één of meerdere tijdelijke, flexibele en onzekere baantjes, zonder uitzicht op vastigheid. Ook ZZP'ers wiens opdrachten teruglopen hebben een groot risico om in armoede te vervallen. Inkomensondersteuning in de vorm van onder meer Bijzondere Bijstand, reiskosten Openbaar Vervoer, PC-voorziening en ondersteuning van kinderen in arme gezinnen zoals het mogelijk maken dat zij ook naar sportclubs en andere voorzieningen kunnen gaan zou daarom weer mogelijk moeten worden voor mensen die tot 120 procent van het sociaal minimum aan inkomen hebben.

50PLUS zet in op

- Benaderen van armere inwoners op een motiverende manier (training in vaardigheden, kleine, behapbare doelen stellen)
- Aanstellen van een gemeentelijke armoederegisseur
- Participatiemogelijkheden voor kinderen uit arme gezinnen
- Gemeente die armoede bestrijdt door Benaderen van armere inwoners op een motiverende manier (training in vaardigheden, kleine, behapbare doelen stellen)
- Aanstellen van een gemeentelijke armoederegisseur
- Participatiemogelijkheden voor kinderen uit arme gezinnen
- Gemeente die armoede bestrijdt door minimavoorzieningen aan te bieden aan burgers met een inkomen tot 120% van het sociale minimum

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Gemeente die proactief haar bewoners op de hoogte stelt van de mogelijkheden die er zijn qua minimavoorzieningen
 - Dak- en thuislozen hebben recht op steun en hulp van de gemeente. Het gebruik van een postadres bij familie of vrienden mag niet door de gemeente ontmoedigd of geweigerd worden
 - Automatische kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen (afvalstoffen ed) voor mensen onder de armoedegrens
 - Kortingen op musea, sportclubs voor mensen onder de armoedegrens
 - Gratis kortingspas voor alle uitkeringsgerechtigden

Voedselbank

Mensen die in armoede leven hebben vaak een grote schaamte over hun armoede. Mensen die leven in armoede voelen zich afgeschreven, hebben vaak een overweldigend gevoel van 'minder' zijn dan een ander omdat ze zo behandeld worden. Veel mensen in armoede geven aan dat ze het gevoel hebben over een kam geschoren te worden met criminelen en 'luie klootzakken'. Mensen in armoede zijn uiterst kwetsbare mensen in onze samenleving. Armoede knaagt aan je eigenwaarde en het is soms moeilijk om overeind te blijven staan. Armoede is een allesoverheersende situatie en neemt het hele denken van mensen die leven in armoede in beslag. De stress die het leven in armoede met zich meebrengt maakt het leven van te weinig geld tot een voltijd baan. Elke dag moeten mensen in armoede zwaarwegende keuzes maken en. Ze zijn voortdurend bezig met hun geldzorgen. Het is een tropenbaan. Leven in armoede is geen leven maar is overleven. In Nederland hoort iedereen voldoende inkomen te hebben om zelf gezond voedsel te kunnen kopen. Ook met de allerlaagste inkomens. Voedselbanken overbodig maken hoort het streven te zijn, bij het inkomensbeleid, ook op gemeentelijk niveau. Maar omdat in deze tijd waar na de coronacrisis nog meer mensen in de armoede terecht zullen gaan komen is het helaas onmogelijk om nu de voedselbanken overbodig te maken. 360 van de 380 gemeenten in Nederland hebben in hun beleid opgenomen dat er voedselbanken bestaan in hun gemeente. Gezien de omvang van het armoedeprobleem, gezien de maatschappelijke functie die de voedselbanken innemen in de samenleving vindt 50PLUS dat het een overheidstaak is geworden om bij te dragen aan een optimalisatie en maximalisatie van de voedselbanken in Nederland. 50PLUS vindt dat daarom de gemeente zich meer verantwoordelijk moet gaan voelen door voor goede huisvesting te zorgen waar voedselbanken zich kunnen vestigen, te zorgen dat de voedselbanken voldoende voedsel krijgen om te verspreiden en door als gemeente te waarborgen dat mensen die zijn aangewezen op voedselbanken ook privacy gegarandeerd krijgen.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

50PLUS zet in op

- Borgen van de privacy van voedselbankgebruikers
- Goede huisvesting voor voedselbanken
- Bijdragen aan het financieel in dienst kunnen nemen van werknemers van voedselbanken
- Ruim voldoende, gezond, gevarieerd en veilig voedsel voor de voedselbanken

Schulden: hulp binnen bereik

Veel Nederlanders (meer dan 5%) heeft problematische schulden. Vooral mensen met toch al een laag inkomen hebben schulden. In het kader van meer verantwoordelijkheid bij het individu neerleggen vond de gemeente dat mensen met schulden eerst zelf aan hun problemen moesten werken. Onderzoek toont echter aan dat schulden zo'n enorme mentale belasting voeren, dat mensen hier niet meer toe in staat zijn.

50PLUS zet in op

- Ingrijpen op het verdienmodel bij de schuldenproblematiek
- Laagdrempelige en niet complexe aanvraag voor schuldhulpverlening
- Schuldhulpverlening zonder wachttijden, dit voorkomt verergering van het probleem
- Gemeente die proactief is in het bekend maken van deze hulpvoorziening
- Schuldhulpverlening die maatwerk levert
- Zorg voor vroeg signalering in de schuldhulpverlening
- Kosten van de schuldhulpverlening mogen niet hoger zijn dan het bedrag van de schulden
- Laat uitbetaling inkomsten van de bijstand gelijklopen met de betaling gemeentelijke kosten zoals huur, afvalstoffenheffing en dergelijke
- Stop met eigen risico bij gemeentelijke zorgverzekeringen
- Maak Openbaar Vervoer voor mensen die leven onder de armoedegrens gratis

Aandacht voor eenzaamheid

Grote steden veroorzaken door hun omvang ook een van de grootste problemen van stad; eenzaamheid in de stad. Ongeveer de helft van de inwoners zegt soms wel eens eenzaam tot

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

zeer eenzaam te zijn. In sommige buurten geeft zelfs een derde van de inwoners aan dat ze niet weten bij wie aan te kloppen als ze hulp nodig hebben. Inwoners die eenzaam zijn hebben soms, naast burenhulp, ook zorg nodig. Met de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning kan de menselijke maat in de stad terugkomen; zorg en ondersteuning op kleinschalig niveau in de wijk. Eenzaamheid kent vele oorzaken zoals leeftijd, alleenstaand, armoede, ontbrekend familienetwerk, niet westerse afkomst, gezondheidsproblemen. Er is niet één factor die eenzaamheid voor inwoners kan oplossen. Eenzaamheid hoort ook bij bepaalde fasen in het leven. Bij senioren speelt vaak het verlies van een partner en het wegvallen van steeds meer vertrouwde mensen om senioren heen, die maken dat senioren eenzaam worden. De gemeente wil eenzaamheid tegengaan en heeft daarvoor het Actieplan Voor Mekaar ontwikkeld: meer aandacht voor elkaar, op tijd herkennen van zorgwekkende eenzaamheid en inzet van effectieve hulp als dat nodig is. Aandacht voor senioren heeft daarbij prioriteit. De die dichter wijkteams bij de inwoners in de wijk zitten, hebben een belangrijke rol in het doorbreken van eenzaamheid bij inwoners. De wijkteams beschikken over budget om juist in te zetten voor inwonersinitiatieven die eenzaamheid willen aanpakken en die kwetsbare inwoners willen ondersteunen.

50PLUS zet in op

- oproep aan alle inwoners om meer om te zien naar elkaar met een publiciteitscampagne en dialogen in de wijken
- ondersteunen van bewonersinitiatieven die iets aan het probleem doen door en via (Lief en Leedstraten, Huizen van de Wijk, inzet van welzijnswerk)
- voortzetten aanbod van trainingen aan actieve bewoners om eenzaamheid te herkennen via huisbezoeken aan 75plussers
- een 'aandachtfunctionaris' voor geïsoleerde senioren in de wijkteams, gesteund door ervaringsdeskundigen en 'mensen die begaan zijn met mensen'
- samenwerken op wijkniveau van professionele instellingen, ook met actieve bewoners
- inzetten op eenzaamheidsbestrijding door activiteiten buiten huis te ontwikkelen (markten, buurthuis, verenigingen stimuleren, vrijwilligerswerk, etc etc)

HOOFDSTUK 8 VRIJWILLIGERS

Mensen van alle leeftijden doen massaal aan vrijwilligerswerk. De leeftijdsgroep van 35 tot 55 jaar is relatief de actiefste groep op het gebied van vrijwilligerswerk. Dat komt met name door de grotere betrokkenheid van mensen uit deze leeftijdscategorie bij sport en met name school en jeugdwerk. Ouderen zijn actief in levensbeschouwing en iets meer in de zorg. Mantelzorg valt niet onder vrijwilligerswerk. Wanneer wordt gekeken naar het aantal uren dat vrijwilligers maken, verschuift het zwaartepunt naar ouderen. Vrijwilligers van 55 jaar en ouder maken per jaar aanzienlijk meer vrijwilligersuren dan jongere vrijwilligers. Een derde van de vrijwilligers is 55-plusser, maar deze groep neemt wel bijna de helft van het aantal vrijwilligersuren voor haar rekening. De overheid heeft veel aandacht voor de kosten van de vergrijzing. Ook wanneer ouderen minder gaan werken of volledig stoppen met betaald werken, betekent dit niet dat zij niet meer productief zijn. Buiten het betaalde werk kunnen ouderen op veel meer manieren waarde toevoegen, bijvoorbeeld binnen het vrijwilligerswerk. De toegevoegde waarde van specifiek oudere vrijwilligers in een organisatie of functie bestaat uit levenservaring en contextervaring. Wanneer de 'productie' van vrijwilligers van 45 jaar en ouder in Nederland wordt gewaardeerd tegen een minimale vergoeding van € 5 per uur, heeft dit vrijwilligerswerk al een fascinerende waarde van 5,3 miljard euro terwijl de waarde van de vrijwilligersuren van 65- plussers uitkomt op 2 miljard euro. Vrijwilligerswerk en de daaraan verbonden economische waarde heeft wel als eventueel nadeel dat daarmee betaald werk kan worden verdrongen.

Het blijkt dat oudere vrijwilligers vrijwilligerswerk doen om:

- Niet te hoeven blijven solliciteren tot aan hun pensioengerechtigde leeftijd
- Zich op een andere manier nuttig te blijven maken
- Iets terug willen doen voor de samenleving
- Sociale contacten te blijven op doen
- Te blijven leren en ontwikkelen

50PLUS zet in op

- Maatschappelijke waardering en ondersteuning van vrijwilligers
- Geen verdringing /banenverlies door inzet van vrijwilligers
- Maximumbedrag onbelast zijn van vrijwilligersvergoedingen
- Regelgeving mag geen beperking zijn voor vrijwilligers en vrijwilligerswerk
- Gratis aan te vragen Verklaring over gedrag (VOG) ten behoeve van vrijwilligerswerk

HOOFDSTUK 9 WONEN & BOUWEN

De meeste ouderen wonen in de steden en blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde woonomgeving leven; ouderen zijn honkvast en hechten aan de eigen woning en de wijk. Omdat veel ouderen in hun woning willen blijven wonen, óók wanneer zij minder mobiel en vitaal worden geeft dat spanning met het woonbeleid van de gemeente dat gericht is op de doorstroming op de woningmarkt. De lage verhuismobiliteit van ouderen kan een obstakel vormen voor huishoudens die nog aan het begin van hun wooncarrière staan. Voor ouderen is het aanpassen van de huidige woningen aan de wensen van ouderen van groter belang dan het bouwen van nieuwe woningen. De behoefte aan aangepaste woningen neemt met de toename aan ouderen toe.

Het rijk en de gemeenten willen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen (zorgbeleid). Het aanbod van seniorvriendelijke woningen is in de gemeente beperkt. Dat betekent dat bestaande woningen moeten worden aangepast. Niet alleen om de ouderen veilig en comfortabel te laten wonen, maar ook om het kostenbesparende element van langer thuis wonen ook daadwerkelijk als gemeente te halen. Gemeente, financiers, zorginstellingen en woningbouwcorporaties zouden samen moeten werken om een voor de inwoner zo geschikt mogelijke oplossing te vinden.

De kloof tussen ouderen die zelfstandig wonen en het verpleegtehuis voor ouderen die vaak hoogbejaard en hulpbehoevend zijn is te groot. Voor die categorie ouderen moet zo'n minimaal vijftien jaar leefgenot overbrugd worden. Juist voor deze groep senioren zijn tussenwoonvoorzieningen nodig. Ook dient naast de aandacht voor woonvoorzieningen en hulpverlening voor de gepensioneerden en hoogbejaarde inwoners extra aandacht te komen voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid, van winkels, nutsbedrijven, parkeervoorzieningen en openbare gebouwen.

De woonsituatie van autochtone en niet-westerse allochtone 65-plussers verschilt aanzienlijk. Niet-westerse allochtonen wonen relatief vaak in een huurwoning; nog geen 16 procent van hen woont in een koopwoning, tegenover ongeveer de helft van de autochtone en westerse allochtone 65-plussers. Dit betekent dat zij vaker dan autochtone ouderen afhankelijk zijn van woningcorporaties als het gaat om woningaanpassingen. Niet-westerse allochtone 65-plussers wonen ook veel vaker in een appartement, maisonnette of bovenwoning dan autochtone ouderen. Vooral Surinaamse en Antilliaanse ouderen wonen vaak in een meergezinswoning; slechts 37 procent van hen woont in een eengezinswoning. Niet-westerse allochtone ouderen wonen ook vaker minder ruim. Daarnaast wonen zij veel minder vaak in een woning die geschikt is om oud in te worden. Van de Turkse en Marokkaanse 65-plussers woont 45 procent niet in een voor ouderen geschikte woning; onder autochtone 65-plussers geldt dit voor 31 procent. Over het algemeen is de woning en de woonomgeving van niet-westerse allochtone ouderen minder geschikt om oud in te worden dan die van de autochtone oudere huishoudens.

50PLUS zet in op

- Op de behoeften van de inwoners afgestemde betaalbare woningvoorraad
- Lokale regels voor het bouwen moeten waar nodig zodanig worden aangepast dat er meer leeftijdsbestendig en energiezuinig wordt gebouwd
- Met de stijgende woningwaarde van eigen woningbezit en de hogere belastingdruk die daaruit voortkomt moet de Onroerende Zaak Belasting (OZB) beteugeld worden en mag zeker niet verder stijgen
- Gemengde wijken rekening houdende met de diverse groepen inwoners; gezinnen met kinderen, ouderen, gehandicapten, studenten, starters, allochtone inwoners ed.
- Geschikte en toegankelijke woningen voor ouderen en gehandicapten
- Aanpassen van de huidige woningen van ouderen zodat ouderen in hun vertrouwde huis en buurt kunnen blijven wonen
- Leef tijdsbestendige, voor ouderen en gehandicapten toegankelijke en energiezuinige nieuwbouw
- Actieplan Ouderenhuisvesting naar analogie van het bewezen effectieve Landelijke Actieplan Studentenhuisvesting (LAS)
- Woningbouwcoöperaties zorgen voor voldoende betaalbare huurwoningen voor ouderen en die hun woningvoorraad adequaat onderhouden met extra aandacht voor energiezuinig maken van de huurwoningen
- Woningbouwcoöperaties met huren van ten hoogste 70% van de maximale huurprijs
- Kleinere en meer betrokken woningcorporaties
- Prestatieafspraken openbaar uitonderhandelen en prestatieafspraken meer bindend laten zijn
- Zorgen dat studentenhuisvesting aan banden gelegd wordt in reguliere woonbuurten
- Nieuwe woonconcepten van inwoners toelaten
- Integrale woon- en zorgvisie voor wijken
- Familiehuisen, waar drie generaties van een familie met elkaar samenwonen, worden fiscaal gestimuleerd
- Klus- en huurwoningen tegen lage huren voor starters en andere groepen inwoners
- Samenwerking tussen zorgverzekeraars en woningcorporaties centraal stellen bij seniorenhuisvesting
- Doorontwikkelen van leegstaande winkel, kantoor en bedrijfspanden tot sociale huurwoningen (herstructureren en transformeren)

HOOFDSTUK 10 VERKEER & BEREIKBAARHEID

Parkeren

Dertig tot veertig procent van de bevolkingsgroei in de komende jaren vindt plaats in de vier grote steden (de G4) van Nederland. De stedeling neemt het Openbaar Vervoer en de fiets en gebruikt aanzienlijk minder de auto. De groei van de automobilititeit in en om de stad neemt af. Het autoverkeer van en naar de stad groeit al twintig jaar niet meer.

50PLUS zet in op

- Aantrekkelijke parkeermogelijkheden voor inwoners en omwonenden uit de regio maar ook voor toeristen en bezoekers van de stad
- Parkeerontheffingen voor zorgverleners, mantelzorgers en vrijwilligers
- Parkeervoorzieningen tegen minimale kosten op zondag voor mantelzorgers en familie van senioren
- Zorgen voor voldoende parkeerfaciliteiten voor (leen)fietsen, scooters en brom- en snorfietsen
- Gratis of gereduceerd tarief voor mensen met een beperking, die in het bezit zijn van een invalidenparkeerkaart
- Het bestemmen van de inkomsten uit betaald parkeren voor veilig verkeer en parkeervoorzieningen
- Bewoners betrekken bij het zoeken naar oplossingen als er overlast ontstaat wegens het vermijden van betaald parkeren
- Stringente handhaving van wild geparkeerde fietsen en scooters
- Parkeerbeleid gericht op het terugdringen van zoekend autoverkeer ter verbetering van de luchtkwaliteit.
- Parkeervoorzieningen voor familie en mantelzorgers tegen minimale kosten om eenzaamheid te voorkomen
- Voldoende invalide parkeerplaatsen

Veilig verkeer

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Het fietsverkeer is de afgelopen tien jaar in Nederland gegroeid met ruim zestig procent. De populariteit van de elektrische fiets groeit snel, met name op de langere regionale ritten. Vele inwoners pakken dagelijks hun fiets. Er zijn wel sterke fietsverschillen tussen de wijken.

50PLUS zet in op

- Infrastructuur aanpassen op nieuwe vervoersopties om de veiligheid te bevorderen
- Scooters waar mogelijk van het fietspad af
- Inventarisatie van verkeersgevaarlijke (kruis)punten voor fietsers binnen de gemeente, opheffing van deze gevaarlijke situaties of verbetering daarvan, veiliger maken al dan niet zelfstandig als gemeente of door samenwerking met de (mede)verantwoordelijke provincie
- Prioriteit laten bepalen door het STOP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Personenauto)
- Goede bereikbaarheid en veiligheid van trottoirs, dus voorkomen van obstakels
- Uniforme regels bij rotondes
- Voorkomen van sluipverkeer door woonwijken
- Stevig handhavingsbeleid tegen diefstal, vernieling en misbruik van scootmobielen

Schone stad

De gemeente investeert al vanaf de Tweede Wereldoorlog stevig in de bereikbaarheid in en van de stad.

50PLUS zet in op

- Gemeente creëert een autoluwe binnenstad wat goed is voor de luchtkwaliteit, de verkeersveiligheid en de verblijfskwaliteit maar geeft wel ontheffingen voor mindervaliden en ouderen
- In de gemeente staat de fiets centraal en daarom wordt fietsen gestimuleerd. Er komen meer en betere fietspaden en het wordt makkelijker en veiliger om je fiets te stallen
- De gemeente stelt innovatie voorop! De gemeente moedigt innovatieve ondernemers actief aan te investeren in duurzame mobiliteit waarbij autogebruik in plaats van autobezit de focus is
- Gemeente geeft het openbaar vervoer een extra impuls door voor- en natransport beter te laten aansluiten op bestaande netwerken

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- Gemeente zet in op een fijnmazig Openbaar Vervoer in de stad
- 'deur-tot-deur' maatwerk (vervoer op maat) en kostenreductie voor de reiziger om er gebruik van te maken
- Zitplaatsen voor senioren en gehandicapten bij elk perron en elke halte
- Stimuleren van een publiekscampagne om op te staan voor senioren en mindervaliden in het openbaar vervoer
- Toegankelijk Openbaar Vervoer voor mindermobiele reizigers

65 jaar: voor niks met het OV

Naarmate mensen ouder worden, verandert de verhouding tussen de reisduur en de gemiddeld afgelegde afstand per dag. Naarmate mensen ouder worden maken zij steeds minder gebruik van relatief snelle vervoermiddelen (zoals de auto) en maken zij ook steeds minder zelfstandig gebruik van de auto. De verplaatsingen van mensen in de leeftijd van 45-54 jaar zijn bijna voor de helft zelfstandige verplaatsingen met de auto. In de leeftijdsgroep 75-84 jaar is dit aandeel teruggelopen tot 28 procent, terwijl de 85-plussers zich nog maar in 24 procent van de gevallen zelfstandig verplaatsen. Op hoge leeftijd gaat het relatief steeds vaker om verplaatsingen als autopassagier of te voet. Tot het tachtigste jaar blijft ook de fiets van belang, met bijna een kwart van de verplaatsingen. Door onder meer de opkomst van de e-bike, blijven velen onder hen meer en langer mobiel. Het gebruik van het Openbaar Vervoer neemt alleen maar verder af naarmate de leeftijd vordert. Senioren zijn steeds minder afhankelijk geworden van derden en blijven steeds langer zelfstandig autorijden. Gezien het hoge en nog toenemende rijbewijs- en autobezit onder senioren en toekomstige ouderen (65+) is te verwachten dat het aandeel zelfstandige autoverplaatsingen van senioren – ook op hogere leeftijd – blijft toenemen. Senioren zijn relatief kwetsbaar in het verkeer. Ze raken bij ongelukken bijvoorbeeld sneller ernstig gewond. Senioren van 75 jaar en ouder vormen de grootste risicogroep in het verkeer; In deze groep vallen ruim driemaal zoveel verkeersdoden en twee derde meer ernstig gewonden dan gemiddeld. Het relatief hoge aantal verkeersslachtoffers onder senioren is voor een deel te verklaren doordat ouderen zich relatief vaker te voet en met de fiets verplaatsen dan overige volwassenen.

50PLUS zet in op

- Gratis openbaar vervoer voor 65+ers
- Openbaar Vervoer dat klantvriendelijk en toegankelijk is voor in het bijzonder ouderen en hulpbehoevenden
- Regulier openbaar vervoer buiten het stedelijk gebied dient gegarandeerd te blijven

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

-
- Onderhoud van trottoirs en wegen, vooral in de winter voor de veiligheid van alle inwoners maar in het bijzonder voor de slecht ter been zijnde oudere inwoners
 - Straatmeubilair bij halteplaatsen voor openbaar vervoer

HOOFDSTUK 11 VEILIGHEID & VRIJHEID

Meer aandacht voor slachtoffers

Niet alle mensen voelen zich veilig in hun eigen woonomgeving en niet alle wijken zijn veilig genoeg. Bij veel bewoners staat veiligheid in de eigen buurt bovenaan hun prioriteitenlijst. De veilige buitenruimte en de veiligheidsbeleving in wijken zijn daarbij erg belangrijk. Maar ook de senioren en veiligheid in de wijken van de gemeente krijgen daarbij aandacht. Voor een veilige en rechtvaardige samenleving is het echter ook belangrijk dat er aandacht is voor de slachtoffers die ongewild betrokken worden bij bijvoorbeeld een misdrijf, bij huiselijk geweld of bij discriminatie.

50PLUS zet in op

- Meer blauw zichtbaar op straat (meer politiebureaus, agenten en BOA's)
- Aanpak van straatroven, overvallen en woninginbraken (High Impact Crime –HIC-delicten)
- Dat 112 ook bereikbaar is via sms of andere berichtenservice
- Criminaliteitsbestrijding en informatiepositie radicalisering opvoeren door inzet van extra agenten
- Bewaken van de toegankelijkheid van het rechtssysteem; voor iedereen moet de gang naar de rechter mogelijk zijn
- Dat vrijheid van meningsuiting geen vrijbrief is om anderen te beschimpen en om te schelden. Elkaar aanspreken op fatsoen moet normaal zijn. Smaad zwaarder straffen
- Oog hebben voor mensen die niet internet – en computervaardig zijn; Voorlichting aan risicogroepen op gevaren van internetfraude

Senioren en veiligheid

50PLUS besteedt veel aandacht aan het thema 'Senioren en veiligheid' uit het actieprogramma rond wijkveiligheid en neemt de aanbevelingen over. 50PLUS wil samen met de politie, de ouderenbonden een ouderennetwerk opzetten. Samen met oudere inwoners en mindervalide bewoners, voert het netwerk van politie, ouderenbonden en gemeente zogeheten wijkshouwen uit. Ze gaan gezamenlijk op pad om te bekijken waar de verkeersveiligheid in de (directe) woonomgeving van ouderen verder verbeterd kan worden.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

50PLUS zet in op

- Preventiebijeenkomsten Senioren en Veiligheid
- Veiligheidsofficier Ouderzorg
- Huismeesters in seniorencomplexen
- Voorkomen colportage (van deur tot deur verkoop)
- Cursus Whatsapp voor senioren
- Lokmiddelen; "track and trace"

Leve de wijkagent / de wijk BOA (Buitengewoon Opsporings Ambtenaar)

Elke inwoner heeft recht op veilige leefomgeving. Het belangrijkste aspect van openbare verlichting is dat mensen zich bij duisternis veilig in de openbare ruimte kunnen bewegen, met goed zicht maar ook zichtbaar voor anderen. Onderzoek wijst uit dat criminaliteit met 20 procent kan afnemen bij verbeterde openbare verlichting.

50PLUS zet in op

- Goede straatverlichting & duidelijk zichtbare oversteekplaatsen
- Inzet en zichtbaarheid van de wijk/buurtagenten als herkenbare eerste aanspreekpunt in de wijken
- Ondersteunen en blijven inzetten op initiatieven vanuit de samenleving
- Snel reageren op klachten over onveilige situaties
- Meer aandacht voor veiligheid in het openbaar vervoer
- Optreden tegen mishandeling van ouderen
- Aandacht voor slachtoffers van bijvoorbeeld huiselijk geweld, discriminatie, ed.
- Geweld tegen publieke dienstverleners niet tolereren door de daders aan te pakken zowel strafrechtelijk alsook civielrechtelijk
- Schone en veilige openbare toiletten plaatsen

Woonoverlast aanpakken

Woonoverlast komt vaak voor en kan grote gevolgen voor het woongenot van de slachtoffers hebben. Voorbeelden van woonoverlast zijn geluidsoverlast, asociaal gedrag, burenruzies, huisdieren, agressie en bedreiging, pesterijen, vernielingen, vervuiling en stankoverlast,

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

drugsoverlast. 'De Aanpak Woonoverlast' van de gemeente begint met het voorkomen van woonoverlast (preventie) en eindigt in het uiterste geval van overlast door de ontruiming van de woning. Bij woonoverlast zijn er veelal ook andere zaken als het zijn van zorgbehoevend, het bezighouden met criminele activiteiten en dergelijke aan de orde. Vaak komen bij de overlastgever ook kinderen in het geding. Met de hulp van woningcorporaties, het openbaar ministerie, de politie, zorginstellingen én met de inwoners kan woonoverlast snel beëindigd worden. Gemeenten kunnen tegen woonoverlast optreden met een waarschuwing of een uithuisplaatsing. Met het eerste middel bereiken ze vaak te weinig en het tweede middel is vaak te zwaar om in te zetten. Het initiatiefwetsvoorstel 'Gemeenten moeten meer opties krijgen om op te treden tegen woonoverlast' van het Tweede Kamerlid Tellegen geeft daarom gemeenten een extra instrument: De burgemeester kan overlastgevers specifieke gedragsaanwijzingen geven.

Daarbij valt te denken aan

- Het muilkorven van een agressieve hond,
- Het zachter zetten van muziek en een bezoekersverbod.
- Overlastgevers tijdelijk uit huis plaatsen

50PLUS zet in op

-
- Vooropstellen van de slachtoffers van woonoverlast bij de aanpak woonoverlast
 - Eerder en strenger aanpakken van woonoverlast
 - Realiseren van vuurwerkvrije zones en gemeentelijk professioneel vuurwerk. Er komt een vuurwerkverbod voor particulieren
 - Controle op snelheidsovertreders op snelwegen en in wijken door gebruik te maken van moderne technieken

Wietteelt reguleren

Drugsgebruik en -handel zijn een vorm van sociale overlast die in de Veiligheidsmonitor in de top 5 van overlastvormen staan. De overlast versterkt de onveiligheidsgevoelens van buurtbewoners. Vaak is moeilijk onderscheid te maken tussen reguliere horecaoverlast en coffeeshopoverlast. Niet alleen in woonbuurten of stadscentra is er sprake van drugsoverlast. Ook rond voorzieningen voor chronische psychiatrische patiënten komt overlast voor. Ongeveer een derde van de patiënten is verslaafd. Bij opvangvoorzieningen voor drugsverslaafden en gebruikruimten is ook sprake van drugsoverlast. De totale ervaren overlast in de stad neemt overigens vaak af door dergelijke opvangvoorzieningen. Het belangrijkste instrument tegen drugsoverlast en -criminaliteit is de Opiumwet. De Opiumwet stelt het in het bezit hebben van, de productie en de handel in drugs strafbaar.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

50PLUS zet in op

- Opstellen en uitvoeren van een convenant of beheerplan over hoe de drugsoverlast bij opvangvoorzieningen te beperken
- Stevig toezicht op verkooppunten. Hierbij zijn het leeftijdscriterium (vanaf 18 jaar), het niet aanwezig zijn van harddrugs en de afstand tot scholen (minimaal 500 meter) van belang
- Intensivering van opsporing van handel en productie harddrugs
- Duidelijk, actief en integraal ontmoedigingsbeleid voor alcohol, roken en drugs
- Gemeente moet een duidelijk, actief en integraal ontmoedigingsbeleid voeren t.a.v. alcohol, roken, drugs, gokken en gamen

Leeftijdscriminatie aanpakken

Discriminatie is het ongelijk behandelen van mensen op basis van persoonlijke kenmerken die er in die situatie niet toe doen. Zo kan iemand worden afgewezen voor een baan omdat zij een vrouw is, uitgescholden worden op straat omdat hij homo is of een discotheek niet worden binnengelaten vanwege zijn of haar donkere huidskleur. Discriminatie op grond van ras, nationaliteit, sekse, arbeid, godsdienst/levensovertuiging, handicap/chronisch ziekte, seksuele gerichtheid en op grond van leeftijd is in de Wet Gelijke behandeling opgenomen. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat discriminatie op grond van leeftijd de meest genoemde discriminatiegrond is in leeftijdsgroepen vanaf 45. De groep 55-64 jarigen springt eruit: 12% in deze leeftijdsgroep heeft discriminatie ervaren op grond van zijn of haar leeftijd. De discriminatie-ervaringen spelen zich bijna allemaal af in combinatie met het zoeken naar werk.

50PLUS zet in op

- Bestrijden van alle vormen van discriminatie en in het bijzonder tegen leeftijdscriminatie (moet hoog op elke agenda komen en blijven)
- Dierenleed wordt bestreden. Dieren mishandeling wordt stevig gehandhaafd
- Asociaal verkeersgedrag aanpakken

In overeenstemming met de landelijke 50PLUS standpunten staat 50PLUS voor:

- Een streng, rechtvaardig en humaan vreemdelingenbeleid
- Het opnemen van een beperkt aantal vluchtelingen, naar rato verdeeld over

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Nederland en op basis van de bevolkingsdichtheid en beschikbaarheid van sociale woningen

- Introductie van een 'nieuwkomersverklaring' (net als in België?)
- Bestrijden van mensensmokkel door strengere straffen
- Zoveel mogelijk opvang van vluchtelingen in de eigen regio
- Daar waar het kan, tegen een dubbele nationaliteit

HOOFDSTUK 12 ONDERWIJS & LAAGGELETTERDHEID

Onderwijs voor iedereen

Mensen worden steeds ouder en de kans dat een mens van de wieg tot het graf bij één werkgever één functie zal hebben wordt steeds kleiner. Elke inwoner zal in zijn of haar leven steeds meer rekening dienen te gaan houden met 'een leven lang leren'. 'Een leven lang leren' is onderdeel van de Lissabondoelstellingen (geformuleerd in 2000) bepaald daarmee het onderwijsbeleid voor veel gemeenten. Wat onderwijs aan volwassenen inhoudt en hoe daar handen en voeten aan te geven heeft nog niet de hoogste prioriteit in onze stad

Oudere leeftijdsgroepen hebben gemiddeld gesproken een lagere vooropleiding. Eén van de manieren om de arbeidsmarktpositie van vijftigplussers te versterken, is deelname aan scholing. Vijftigplussers zijn ondervertegenwoordigd bij scholing. Uit onderzoek komt naar voren dat de werkgever hierin een rol speelt; de kans dat een oudere werknemer een cursus aangeboden krijgt is ruim 20 procent lager is dan voor een jongere medewerker. Een voor de hand liggende reden is dat vijftigplussers nog een kortere duur op arbeidsmarkt aanwezig zijn, waardoor de "terugverdientijd" korter is voor de werkgever. Het is echter de vraag of het laatste in de praktijk klopt. Vijftigplussers blijven gemiddeld langer bij hun werkgever dan jongere werknemers.

Maar ook zijn oudere werknemers minder geneigd om een opleiding te volgen dan hun jongere collega's. Dit staat echter niet los van de wijze waarop een cursus is vormgegeven. Sommige onderwijskundige principes als een veilige leeromgeving en aansluiting op eerdere werkervaringen zijn voor vijftigplussers van groot belang in de studie.

Om voorbereid te zijn op een toekomst waarin iemand meerdere functies op de arbeidsmarkt vervult, moeten inwoners goed zijn opgeleid én hun kennis en vaardigheden blijven ontwikkelen. In elke levensfase van een mens kent 'een leven lang leren' een invulling van het onderwijs:

- **Reparatie:** wie geen opleiding heeft gevolgd op jonge leeftijd, moet dat later kunnen inhalen;
- **Wisseling in loopbaan:** wie er pas op latere leeftijd achter komt dat hij iets anders wil doen of talenten ontdekt of door baanverlies gedwongen wordt, moet een opleiding kunnen volgen om een switch te maken;
- **Bij de tijd blijven en vooruitkomen in de samenleving:** volwassenen moeten hun kennis en competenties actueel kunnen houden om zo hun arbeidsmarktpositie op peil te houden en te werken aan verbetering van hun positie;
- **Sociaal-culturele en persoonlijke functie:** mensen leren niet alleen voor hun arbeidsloopbaan, maar ook om zich in algemene zin te blijven ontwikkelen. Dit zal en kan positief effect hebben op de arbeidsmarkt.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

50PLUS landelijk zet in op:

- Aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in het kader van 'een leven lang leren', omdat dan beter kan worden ingespeeld op de specifieke behoeften van werknemers en arbeidsmarkt
- Versterken van het studietoelaanbod waarbij de gemeente heldere kwaliteitseisen en doelen stelt met betrekking tot volwassenonderwijs
- Inwoners, het bedrijfsleven en de overheid die samen investeren in onderwijs voor werkenden en werkzoekenden
- Het opbouwen van een persoonlijk scholingsbudget door werknemers welke gebruikt kan worden om loopbaanverbetering en/of bij werkloosheid; hervormen van de Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen (O&O-fondsen)
- Het hoger onderwijs aantrekkelijk maken voor werkenden
- Verzilveren van kennis en vaardigheden die buiten school zijn aangeleerd
- Het formuleren van een visie op het toekomstperspectief voor onderwijs aan volwassenen
- Het verplichten van leraren tot bij- en nascholing om hun professionalisering voor seniorenonderwijs vorm te geven
- Herstel van de ambachtsschool en de mavo
- Het aansluiten van het onderwijs op de snelle ontwikkelingen in de maatschappij
- Het borgen van de toegankelijkheid van het hoger onderwijs
- Het MBO, welke zich richt op het onderwijs aan volwassenen
- Loslaten van de maximale leeftijdsgrens in het volwassenenonderwijs
- Het overdag en s'avonds beschikbaar zijn van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- Kosteloos en direct beschikbaar zijn van volwassenenonderwijs voor iedereen die werkloos wordt en recht heeft op een WW- of Bijstandsuitkering
- Een hoger beschikbaar bedrag voor volwassenenonderwijs
- Het basisrecht van onderwijs voor ouderen
- Gemeentelijke seniorencoaches die ouderen helpen met internet, administratie en alfabetiseringsprogramma's ter bestrijding van laaggeletterdheid

50PLUS zet in op

- Onderwijsvoorzieningen dienen op redelijke afstand te liggen
- Bewegingsonderwijs wordt gestimuleerd (inclusief schoolzwemmen)
- Nieuwbouw vindt uitsluitend plaats als dit noodzakelijk is wegens groeiend aantal leerlingen of huisvesting die niet meer aan de eisen van deze tijd voldoet

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- Nieuwbouw mag niet leiden tot leegstand van oude gebouwen en dus leiden tot desinvesteringen
- Nieuwbouw en verbouw dienen duurzaam en zoveel mogelijk energie neutraal te zijn
- Bevorderen dat leerlingen en ouders moeten vrije keuze hebben om het onderwijs te volgen bij de locatie die zij wensen
- Alle onderwijsinstellingen dienen de Nederlandse wet – en regelgeving te respecteren
- Voorkomen van achterstanden, met name op het gebied van de Nederlandse taal
- Stimuleren van de educatie van volwassenen in het kader van een leven lang leren
- Verbeteren van laaggeletterdheid, hulp bij administratieve handelingen en het ondersteunen van niet-digitaal vaardigen in het bijzonder voor de generaties die niet zijn opgegroeid met de nieuwe digitale wereld

Moeite met lezen: schaam je niet

Laaggeletterdheid is in Nederland een groot probleem. 1 op de 9 mensen in Nederland tussen de 16 en 65 jaar is laaggeletterd. In totaal zijn dat 1,3 miljoen Nederlanders. Daarnaast zijn er naar schatting ongeveer 250.000 inwoners analfabeet.

Laaggeletterdheid betekent dat iemand moeite heeft met schriftelijke taalvaardigheid; dus met lezen, schrijven en/of het gebruiken van schriftelijke en digitale informatie. Een laaggeletterde kan wel lezen, maar niet goed: maximaal op het niveau van een kind op de basisschool. Laaggeletterdheid is niet hetzelfde als analfabetisme, waarbij het gaat om volwassenen die helemaal niet kunnen lezen en schrijven. Laaggeletterden hebben vaak ook problemen met rekenen en digitale vaardigheden.

Laaggeletterden hebben moeite met bijvoorbeeld het invullen van formulieren, met e-mailen, met schriftelijk rapporteren op het werk, met veiligheidsinstructies lezen, met de eigen financiële administratie voeren, met lezen van digitale informatie over een geldlening en met werk zoeken, vinden en houden.

Laaggeletterdheid en lage digitale vaardigheden zijn risico's voor het ontstaan van schulden en laaggeletterdheid veroorzaakt vaak eenzaamheid en isolement bij mensen.

50PLUS zet in op

- Een taalakkoord waarbij diverse partners met elkaar worden verbonden, zodat ze elkaar kunnen versterken. De partners, waaronder het UWV, commerciële aanbieders van inburgeringscursussen, wijkteams e.d gaan samenwerken
- Ambassadeurs die het onderwerp laaggeletterdheid en ook digitale vaardigheden op de agenda gaan zetten

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- Actief benaderen van werkgevers. Zij weten vaak wie van hun werknemers moeite hebben met lezen en schrijven. Ook de basisscholen wordt gevraagd te signaleren en mensen te trainen
- Ontwikkelen van taalhuizen waar mensen die moeite hebben met lezen en schrijven terecht kunnen voor (mondeling gegeven) informatie en geholpen worden de juiste cursussen te vinden
- Goede informatievoorziening over Openbaar Vervoer ook voor de niet-digitaal vaardigen

Omdat het om onze kinderen en kleinkinderen gaat!

Ouderen zijn vaak ouder en grootouder. Zij willen dat hun (klein)kinderen een goede toekomst hebben. Goed onderwijs en passende jeugdzorg zijn daarom juist voor hen heel belangrijk. Natuurlijk heeft 50PLUS in haar programma ook aandacht voor zaken als 'een leven lang leren' om mentaal fit te blijven voor de snel veranderende arbeidsmarkt en het juist in de stad grote probleem van laaggeletterd bij volwassenen. Maar het begint bij een zo goed mogelijke start in het leven. Dat betekent een veilige, liefdevolle en gestructureerde opvoeding en goed onderwijs. 1 op de 4 kinderen leeft in armoede. Nog te veel kinderen starten de school met een taalachterstand. De hulp aan kinderen moet wel op maat en passend zijn. Bij langer wachten verergeren de problemen zich. Sommige scholen verzorgen een ontbijt voor hun leerlingen. Dat is mooi, maar het behoort niet tot de kerntaak van het onderwijs. De oorzaak is dat er te weinig geld in het gezin binnenkomt. Dit veroorzaakt ook stress bij de kinderen. 50PLUS vindt het daarom belangrijk dat de inkomenspositie van de arme gezinnen verbetert. Computers, smartphones en tablets zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Ook binnen het onderwijs worden ze volop gebruikt. Maar er is ook sprake van verslaving aan Games en Social Media. Sommige tieners hebben zelfs burn-outachtige verschijnselen, mede door de invloed en gebruik van Social Media.

50PLUS zet in op

- Leraren dienen meer waardering in salaris, respect en werkdruk te krijgen
- Kleinere klassen
- Bij personeelstekort een welkomstpremie voor docenten en hulp bij huisvesting in de stad
- Gelijke kansen voor alle kinderen
- Extra financiële ondersteuning vanuit de gemeente voor ontbijt is gewenst, maar ook scholen en het Rijk moeten bijdragen
- In de Jeugdzorg geen wachtlijsten

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- Meer geld uittrekken voor goede en passende jeugdzorg
- Kinderen en tieners met problemen moeten snel geholpen en behandeld worden
- Armoedebestrijding ouders
- Timeblocks bij computergebruik op scholen door kinderen

Een samenleving wordt pas volwassen als zij haar eigen geschiedenis van alle kanten kent, goed en fout en alles daar tussenin. Maatschappijleer en geschiedenis vormen de basis van het handelen in het heden en de toekomst. Maatschappijleer en geschiedenis vormen de basis van de bewustwording en kennisvergroting over deze onderwerpen.

Juist in de stad, met kinderen met zeer uiteenlopende achtergronden is kennis van ieders- en in de eerste plaats Nederlandse geschiedenis van groot belang.

50PLUS zet in op

- Meer aandacht voor geschiedenis, maatschappijleer en burgerschapskunde
- Voor scholen een lespakket laten ontwikkelen met aandacht voor de wereldwijde handels-, slavernij-, en migratiegeschiedenis
- Jong en oud meer in contact met elkaar te brengen: bijvoorbeeld via ouderen vertellen aan groep 7 en 8 van het basisonderwijs over hun ervaringen in de Tweede Wereldoorlog
- Raadsleden die zich inzetten om de rol van de politiek in de samenleving uit te leggen op scholen

50PLUS vindt dat onze kinderen in eerste instantie goed moeten leren schrijven, lezen en rekenen. Onderzoek toont aan dat zelf schrijven beter is voor de ontwikkeling. Wij hebben allerlei soorten mensen nodig, niet alleen programmeurs en ICT 'ers.

HOOFDSTUK 13 MILIEU, NATUUR, DUURZAAMHEID & ENERGIE

Groene stad=gezonde stad

Veel gemeenten zijn een groene stad met een overvloed aan bomen. Niet alleen in de vele parken, langs de oevers van de rivier en de singels, maar ook langs de vele straten met bomen. Het groen geeft mede kleur aan de stad en biedt met lommerrijke plekken bescherming tijdens hete zomerdagen. De parken en lanen en de singels geven de stad een aantrekkelijk groen gezicht, dat ook woonruimte biedt voor talrijke stedelijke flora en fauna. Elke gemeente werkt aan een aantrekkelijke woonstad. De inrichting van de openbare ruimte, met bomen als belangrijke succesfactor, levert daaraan een belangrijke bijdrage. Bomen geven kleur aan de stad en dragen bij aan een gezonde en natuurlijke leefomgeving. Groen draagt bij aan temperatuursverlaging in de stad en zuivert de vervuilde lucht. Bomen zijn onmisbaar in een duurzame stad. Elke gemeente streeft naar een hogere kwaliteit, eenduidigheid en herkenbaarheid van de openbare ruimte na. Een onderdeel van dat streven is de Bomenstructuurvisie. Door de afname van geschikte leefomgevingen voor bijen, vlinders en andere insecten is het steeds moeilijker voor deze dieren om geschikte nestlocaties en overwinteringsplekken te vinden. Nestgelegenheid is essentieel voor het overleven van deze diergroepen. En bijen zijn van levensbelang voor de voedselzekerheid. Tachtig procent van de voedselgewassen wereldwijd is afhankelijk van dierlijke bestuiving door insecten zoals de bij. Zonder de bijen geen bestuiving, en zonder bestuiving geen appels, peren, tomaten, uien, cacao, koffie en nog veel meer. In het verleden waren tuinen veel natuurlijker. Sloten hadden nog natuurlijke oevers, dood hout bleef vaak liggen en er bevond zich een grote diversiteit natuurlijk opkomende planten. Tegenwoordig wordt de tuin vol gelegd met bestrating en is de diversiteit aan planten vervangen door steeds dezelfde soorten die in elke tuin constant terugkomen. Deze verandering is een van de oorzaken van de afname van bijen en vlinderpopulaties in Nederland.

50PLUS zet in op

- Vergroenen van wijken door extra bomen en beplanting die vogels en vlinders aantrekken
- Goed onderhouden groen
- Bijenhôtels om nest- of schuillocaties te bieden voor bijen, vlinders en andere insecten
- Compensatie van de groei van de stad door de ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden
- Stadstuinen en stadslandbouw op daken en in verloren stukjes grond. Deze dienen een prominente plek te krijgen in de stad

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Afval achteraf scheiden

Het gemeentelijke afvalbeleid gaat uit van de principes van duurzaamheid en kostenefficiëntie en speelt in op de verwachte toekomstige grondstoffenschaarste. Naast afvalscheiding aan de bron is voor verdere verduurzaming het afvalbeleid uitgebreid met het nieuwe initiatief het achteraf scheiden van integraal ingezameld afval; ook wel nascheiding genoemd. Dit geldt niet alleen voor kunststof verpakkingsafval, maar ook voor andere afvalstromen zoals GFT, metalen en drankenkartons. Vele gemeenten kennen veel hoogbouw en daarnaast een grote en diverse bevolking. Met nascheiding wordt beoogd om deze drempels voor scheiding aan de bron, jarenlang de beproefde methode in het land, te verlagen. Een betere afvalscheiding leidt tot verlaging van de afvalstoffenheffing die de bewoners moeten betalen.

50PLUS zet in op

- Aanpak zwerfafval en plaatsen van afvalbakken/containers
- Achteraf scheiden van integraal ingezameld afval; ook wel nascheiding genoemd. Dit wordt ook in de komende beleidsperiode doorgezet

Minder vervuiling

Verkennen en inzetten op hoe een permanente verbetering van de leefbaarheid en gezondheid in de stad gerealiseerd kan worden zonder hierbij nieuwe normen op te leggen. De gemeente zet daarop in samen met bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisatie die samen met het rijk naar slimme oplossingen voor een gezonde, duurzame en leefbare stad. De focus ligt daarbij op luchtkwaliteit en geluid, twee thema's die uit oogpunt van milieu in hoge mate bepalend zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving en de gezondheid van bewoners.

50PLUS zet in op

- Weren van vervuilende scooters op fietspaden
- 80-km zone op de rijkswegen op de gehele ring rond de stad omdat dit de luchtkwaliteit van de stad aanzienlijk zal verbeteren
- Openbaar Vervoer stimuleren door meer gratis reizen, hogere frequentie van bus, tram en metro ed.

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

- Overgang naar meer duurzame vormen van vervoer (fiets, openbaar vervoer en schoon vervoer) Een stimulerende gemeente zet dit beleid voort
- Gemeentelijk Openbaar Vervoer wat onafhankelijk is van fossiele brandstoffen

De laatste anderhalve eeuw zijn het aantal bewoners, de economische waarde van de stad en de regio en de onderlinge afhankelijkheden in de samenleving fors toegenomen. De schade als gevolg van extreme weersomstandigheden of een dijkdoorbraak zal daardoor veel groter zijn dan vroeger. De zorg voor een veilige, bereikbare en aantrekkelijke stad is dus steeds belangrijker en urgenter. Dit is echter nog niet zo eenvoudig omdat de klimaatontwikkeling veel onzekerheden kent. Het is onduidelijk wat er precies gaat veranderen en op welke termijn dit zal gebeuren.

50PLUS zet in op

- Terugbrengen van het energieverbruik en rekening houden met duurzaam technologische innovaties met als doel duurzaamheid in te zetten op stedelijke schaal
- Actief gemeentelijk inkoopbeleid waarbij duurzaamheid, CO₂-uitstoot reductie, en milieuvriendelijkheid voorop staan
- Hernieuwbare energie tegen een zo laag mogelijk tarief
- Stimuleren van besparende maatregelen en deze desnoods afdwingen
- Tegenhouden van boren naar schaliegas
- Verantwoord duurzaam economisch milieu - en energiebeleid
- Stimuleren van energiebesparende maatregelen
- Stimuleren gebruik maakt van 'groene stroom'
- Stikstof beleid niet over maar met de boeren
- Duurzaamheid JA, maar betaalbaar voor iedereen
- Welzijn en leefomgeving mogen niet ondergeschikt zijn aan het economisch belang
- Functioneel strikte aanpak van milieuvervuiling en geluidsoverlast
- Woningen worden pas afgekoppeld van het gas en er wordt pas ingezet op warmtepompen als woningen geschikt zijn gemaakt voor duurzame en betaalbare warmtetechnieken

Water

Klimaatverandering en temperatuurstijgingen zijn funest voor ouderen en andere kwetsbare groepen. Dit kan leiden tot vroegtijdig overlijden. 50PLUS maakt zich sterk voor deze ouderen en kwetsbare groepen en werkt aan een langjarige visie op het vlak van duurzaamheid en

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

klimaatadaptatie. Ook de waterhuishouding moet geschikt worden gemaakt voor zowel onze huidige als de toekomstige generaties (Fit for the Future).

50PLUS vindt dat deze visie op een zodanige geleidelijke wijze ingevoerd dient te worden dat dit geen of zeer beperkte kosten met zich meebrengt. Toekomstige opbrengsten door innovatie en samenwerking dienen de kosten te dekken.

Vooraf de Waterschappen hebben het voortouw om de doelen rond de waterhuishouding te realiseren maar ook de gemeente dient haar verantwoordelijkheid hierin te nemen

Ook voor de gemeente geldt dat een leefomgeving die beter voorbereid is op de veranderende weersomstandigheden (klimaatadaptie), draagt bij aan een beter woonklimaat. Het extra groen zorgt voor minder wateroverlast en het tegengaan van hittestress.

50PLUS zet in op het klimaatbestendig bouwen en inrichten van nieuw te ontwikkelen woonwijken en van bestaande wijken zoveel mogelijk te 'vergroenen'. Bij toekomstige inrichtingsplannen van wijken dient enerzijds rekening te worden gehouden met voldoende mogelijkheden van waterafvoer en anderzijds voor mogelijkheden van wateropslag. Nederland is zeer kwetsbaar gebleken voor overstromingen en weersextremen. Dat betekent dat het bouwen op verkeerde plekken leidt tot grote materiele en financiële schade. Beneden NAP (Normaal Amsterdams Peil) moet er in de bouwopgave van gemeenten altijd in overleg met de Waterschappen (Omgevingswet) gezien worden of het kan.

50PLUS zet in op

- Veilig en goed leefklimaat voor nu en later
 - Voorkomen van wateroverlast en overstroming
 - Voorkomen overlast van kwelwater
 - Voorzieningen om de gevolgen van een periode van langdurige droogte te beperken
 - Vergroening van stad en dorp
 - Zorg voor voldoende en schoon water en biodiversiteit
 - Toekomstgericht duurzaam waterbeheer
 - Stimuleren waterbewustzijn (voorlichting, hergebruik, subsidieregeling etc.)
 - Terugdringen oppervlaktewatervervuiling (voorlichting, handhaving)
 - Terugdringen drinkwatervervuiling door medicijngebruik (voorlichting)
 - Afkoppelen van het regenwater van het riool; waterberging

HOOFDSTUK 14 CULTUUR, SPORT & RECREATIE

Onmisbaar in het leven

Kunst en Cultuur zijn van levensbelang voor een groeiende en levende stad. Haal je ze weg dan blijft er een stad over waarin geen ruimte is voor verrassingen, expressie en verwondering. Waar niemand zich kan uiten. Een stad waar graffiti nooit meer wordt dan vandalisme. Waar lopen nooit tot dansen leidt. Waar geen dichtregels op muren hangen, maar hamburgerreclames. Een stad zonder verrassingen is een stad waar niemand wil wonen en waar niemand op bezoek komt.

50PLUS zet in op

- Voortdurende vernieuwing van de kunst- en cultuuruitingen
- Actieve en passieve deelname aan cultuuractiviteiten voor zowel de ontwikkeling van jonge mensen als voor die van volwassenen. Cultuur begint op school, maar de overheid kan ook zorgen voor programma's voor mensen die aan hun tweede jeugd beginnen
- Stimuleren dat kunst- en cultuurinstellingen/gezelschappen meer voorstellingen/uitvoeringen overdag programmeren in verband met veiligheid ouderen
- Het belang om iets te zeggen over hoe ons land in het verleden functioneerde en hoe de bevolking destijds leefde, te vertellen. Het erfgoed maakt ons bewust van onze geschiedenis, het laat zien waar wij vandaan komen
- Ondersteunen van een lokale cultuurkaart en ziet graag een dergelijke voorziening voor ouderen én jongeren met een kleine beurs. Het lastminute kaartje is een goede mogelijkheid

De steeds grotere groep senioren biedt kansen voor de vrijetijdsector. Senioren zijn namelijk zeer actief in hun vrije tijd. Door de vergrijzing neemt op korte termijn het aantal (binnenlandse en buitenlandse) vakanties toe. De positieve effecten voor de lokale en regionale economie hangen vooral samen met de sterke toename van het aantal oudere huishoudens. Oudere huishoudens geven gemiddeld minder uit dan jongere huishoudens. De toename van het aantal senioren biedt een nieuw perspectief voor het draagvlak van bestaande winkel-, vrijetijds- en zorgvoorzieningen. Ondanks hun actieve bestaan, brengen senioren hun vrije tijd vooral door in en om het huis en in hun directe woonomgeving. En naarmate zij ouder worden, neemt hun actieradius af. Afhankelijk van het gedrag van aanbieders en het veranderend consumptiegedrag van senioren (denk aan het toenemend

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

internetgebruik), kan in de komende tien, vijftien jaar het voorzieningslandschap in de gemeente dan ook geleidelijk veranderen.

50PLUS zet in op

- Een stad die uitnodigt uit tot bewegen en sport
- Een stad die zorgt dat inwoners plezier in bewegen krijgen
- Een stad die sportambitie en –innovatie ademt
- Gemeentelijke sportvoorzieningen die betaalbaar zijn en van goede kwaliteit, zodat inwoners hier graag gebruik van maken
- Sportvoorzieningen die een visitekaartje zijn op het gebied van duurzaamheid
- Dat in alle wijken mensen overal naar wens kunnen sporten, spelen en bewegen
- Kleinschalige evenementen die naast topsportevenementen horen zodat zoveel mogelijk mensen gaan bewegen en de evenementen kunnen
- Topsport die ter ondersteuning is van de breedtesport

HOOFDSTUK 15 BESTUUR & FINANCIEN

Bestuur

Een goed Bestuur, een college van wethouders heeft oor en oog voor de gehele gemeenteraad. Dat betekent dat de kracht in het besturen zit in de ruimte geven aan de minderheid. Sinds 2002 is er via de Wet Dualisering Gemeentebestuur de rollen, taken en posities van de gemeenteraad en het college gescheiden en beschikken zowel de raad en het college over een eigen ambtelijke organisatie ter ondersteuning. Vanaf 2002 zijn wethouders niet langer lid van de gemeenteraad en hoeven niet meer eerst tot raadslid gekozen te worden. De gemeenteraad bestuurt sinds 2002 niet meer mee in het college maar moet het bestuur veel meer gaan controleren. De gemeenteraad wordt daarbij geholpen door de Griffie (ambtelijke organisatie van de raad) en kan ter ondersteuning een gemeentelijke Rekenkamer die onderzoek doet naar het gemeentebeleid instellen. Collegeleden zijn dus bestuurders en raadsleden zijn volksvertegenwoordigers. De taakverdeling in de politiek is dat het college bestuurt en de raad controleert. Het doel van dualisme is dat bestuurders niet vooraf hun voorstellen afstemmen met volksvertegenwoordigers of in achterkamertjes het al regelen omdat daarmee het openbare debat in gemeenteraad geen zin meer heeft en de democratische waarde van de inbreng van een gemeenteraad erdoor minimaal wordt.

50PLUS vindt dat in het kader van macht en tegenmacht het dualisme weer nieuw leven ingeblazen dient te worden.

50PLUS zet in op

- De beste bestuurders aanstellen, desnoods los van politieke partijen
- Een minderheidscollege vergroot de kans op herstel van het dualisme
- Procedurele keuze over het functioneren van de gemeenteraad wordt per fractie en niet per raadsmeerderheid gestemd
- De gemeenteraad houdt zeggenschap over de omgevingswet en stelt eigen kaders met betrekking tot vastgoed, energienetwerken en dergelijke
- Voorzitter van de raadsvergadering wordt gekozen door de raad
- Rechtstreeks gekozen burgemeester

Financiën

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

Het begrotingsbeleid is dienend aan het bereiken van een welvarende samenleving. 50PLUS vindt dat tegenvallers binnen de begroting moeten worden opgevangen echter zonder dat dit de dienstverlening aan bewoners en bedrijven mag aantasten. Meevallers zullen worden ingezet voor het intensiveren van beleid.

Aan inkopen en uitbestede werken wordt door de gemeente jaarlijks ruim vele miljoenen uitgegeven. Door het verder benutten van deze 'inkoopkracht' kunnen al snel enkele procenten worden bespaard zonder dat de kwaliteit daaronder hoeft te leiden. Per jaar kan dit miljoenen euro's besparen.

50PLUS zet in op

- Gemeentelijke huishoudboekje op orde hebben en houden. 50PLUS wil volgende generaties niet opzadelen met de lasten van een (toenemende) schuld
- Bindende lokale referenda. Ook de bevolking kan onder wettelijke voorwaarden een (bindend) referendum voorstellen. Directe democratie als aanvulling op de parlementaire democratie. 50PLUS laat zich graag inspireren door het beleid in Zwitserland
- Gemeenteraadsverkiezingen over de lokale politiek te laten gaan en niet over de landelijke politiek
- Geen privatiseringen waar dat niet in het belang is voor de samenleving.
- Streeft naar het handhaven of het verwerven van een (meerderheids-) belang door de gemeente, eventueel samen met andere gemeenten in de regio, in essentiële activiteiten, zoals openbaar vervoer, communicatie, energie, water en gezondheidszorg.
- Streeft naar meer gemeentelijke nutsbedrijven waar mogelijk
- Gemeenteraadsleden die de fractie verlaten en op persoonlijke titel verder gaan worden beperkt in financiële middelen
- Fracties kunnen met commissieleden worden aangevuld tot een totaal om de taken als fractie naar behoren te kunnen uitvoeren
- Meer grip op de uitvoeringsorganisaties van een gemeenschappelijke regeling
- Geen opgeklopte jaarcijfers door in te teren op de algemene reserve
- Niet interen op reserves om financiële cijfers op te poetsen
- Bij onvoldoende financiële middelen door de rijksoverheid worden doelstellingen aangepast
- Staat voor deugdelijk financieel beleid en staat voor de kleintjes waarin megalomane prestigeprojecten geen voorkeur krijgen
- Geen uitbreiding van de gemeentelijke belastingen omdat dit opnieuw zal leiden tot lastenverzwaringen voor de inwoner en de ouderen, die niet mee mochten delen in de

50PLUS 'OMDAT HET *BETER* MOET!'

eerdere lastenverlichtingen. Daarom zal 50PLUS landelijk nieuwe wetgeving hierover bestrijden

- Gemeenten doen investeringen acyclisch zodat de kosten beperkt blijven

Tenslotte

De inwoner van een stad mag van de overheidsorganisatie of uitbestede uitvoeringsorganisaties een vlekkeloze uitvoering verwachten, waarbij “fouten maken menselijk is” maar dit moet zoveel mogelijk worden vermeden. Betrouwbaarheid is essentieel. Daar waar het toch ‘fout’ loopt gaat 50PLUS ervanuit dat dit open, transparant en zorgvuldig gecommuniceerd wordt met de inwoners.

VERTROUWEN KOMT TE VOET MAAR GAAT TE PAARD!